

Glavna Jugoslovanska kmetijsko zveza. — Cena 38 Din za celo leto. — Za moženstvo 60 Din. — Posredniška streljka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Govor dr. Korošca v narodni skupščini.

Govor dr. Korošca v narodni skupščini je bil eden največjih političnih dogodkov v zadnjem času. Dr. Korošec je tako jasno in odločno zarisal pogubno pot, ki jo hodi vlada, da je izzval velikansko pozornost cele skupščine. Posebno nedvoumno pa je očitel trpinčenje in izmaganje Slovencev, ki jo je centralizem razpel na križ. V tem oziru so vsi Slovenci brez izjeme (razer. Demovine in Jutra, ki plujeta na slovenstvo), globoko hvaležni dr. Korošču: resnico je treba povedati v brk, ne pa klečepaliti, da se studi ne samo nam, temveč vsem poštenim Srbom.

V naslednjem prinašamo najznačilnejše odlomke iz dr. Koroščevega govora.

Proti krivičnim davkom in zapostavljanju Slovenije.

Jugoslovanski klub je predložil narodni skupščini obširno in stvarno mišljenje o proračunu. V njem z gospodarskih in finančnih vidikov ocenjuje letošnji proračun. Iz te ocene lahko vsakdo povzame, da je Slovenija z davki preobremenjena, da so proračunana bremena prekomerna, da se davki iztirijejo neusmiljeno, lahko rečemo, več kakor strogo in da je Slovenija v gospodarskem pogledu zanemarjena in zapostavljena. Poslednje velja posebno za naše ljubljansko vseučilišče, za socialne ustanove ministrstva socialne politike in za vse ustanove ministrstva trgovine in industrije, ki so za našo industrijalizirano deželo najbolj potrebne, pa so jih sedaj odpravili. Velja to za ministrstvo za javna dela in za železniško ministrstvo, ki pozablja na naše ceste in železnice, in končno velja to tudi za kmetijsko ministrstvo, ki se ne briga niti za najpotrebnejši razvoj kmetijskega šolstva in organizacijo v državi.

Jugoslovanski klub je zadnjič v četrtletek pozval narodno skupščino in celokupno javnost v naši državi, da naj se zmanjšajo bremena in da naj se neusmiljena davčna praksa omili, pa ni našel niti najmanjšega odmeva. Vi veste, kakšen je bil uspeh: Mi nismo našli odmeva niti na drugi strani. V čl. 116. naše ustave je rečeno, da morajo biti bremena razdeljena v enakih meri na vse dele države in da naj se davki plačujejo

samo po davčni moči in progresivno. Ker pa to ustavno določilo za Slovenijo ne velja, mora slovensko ljudstvo samo razmišljati o tem, da organizira na učinkovit način odpor proti takemu preobremenjevanju in takemu iztirjavanju davkov, kakršnemu je sedaj izpostavljeno. — (Ploskanje na levici.)

Minister za javna dela: »Ali so stenografi zabeležili organiziranje odpora?«

Dr. Korošec: »Prosim?«

Minister Uzunović: »Nič, nil Samo stenografe sem nekako slišal.«

Dr. Korošec: »Vprašajte stenografe bolj potihoma in ne tako glasno.«

Nato je nadaljeval dr. Korošec, kako vlada ubija našo industrijo, ki se ne more razviti in mora celo omejevat in opuščati obrate, vsled česar brezposelnost stalno narašča in jih je sedaj že 30.000. »Lah o si mislite,« kliče dr. Korošec, »kako navdušeni morajo biti ti delavci za tako državno politiko, ki jim ne daje kruha, ampak morajo gladovati in od glada umirati.«

Ne ubijte kmeta in svobodnega zadružništva.

Naš klub v svojem posebnem mišljenju ni samo rekel, da je industrijska politika naše vlade proti slovenskemu narodu napačna, nego smo tudi dokazali, zakaj pronača tudi naš kmetijski stan. Prišestejše eksekucije lanskega leta v Sloveniji in dolgove, ki so bili vpisani v zemljiško knjigo! Številke so strašne. Eksekucij je bilo 42.000, dolgov pa vpisanih 50 do 60 milijonov. (Posl. Smodej: »Samo g. minister tega ne verjame!« — Minister Uzunović: »48.000 eksekucij?!« — »Da, 48.000 eksekucij!«)

Vsaj eno pomoč in eno nado je imelo ljudstvo v Sloveniji; namreč svobodno zadružništvo, ki si ga je ustvarilo v desetletja trajajoči borbi z oderuhi in bankirji, ki so organizirani nastopali proti ljudstvu. Nihče ni mogel preprečiti ustvarjanja tega svobodnega gospodarstva, niti oderuhi z intrigami, niti banke s svojo finančno močjo. Ali na žalost je prišla država sama in pričela uničevati ono, kar je bilo narodu nepos in opora tako v Sloveniji, kakor tudi na Hrvaškem in v Srbiji. To je svobodno

narodno gospodarstvo. Država je s takozvanim zakonom o poljedelskih kreditih ustvarila državno zadružništvo. Državne zadruge niso pričele niti delovati, pa so že postavljeni krediti v proračun. A mi baš sedaj preživljamo težko gospodarsko krizo. Kmetijstvu bi bili poljedelski krediti sedaj bolj potrebni, kakor kdaj poprej. Toda vlada teh kreditov ne more in niti noče izplačati, ker mora preje urediti aparat državnega zadružništva, potem bodo šele začeli izplačevati kredite.

Po mojem mišljenju državno zadružništvo, ki ga bo ustvaril zakon o poljedelskih kreditih, ne bo moglo niti najmanj koristiti našemu kmetu. Kmet se bo kmalu prepričal, da se bo po teh zadrukah denar samo zapravljaval in da bo močno oškodovan tisti, ki bo imel do teh državnih zadrug toliko zaupanja, da bo vanje nalagal svoje prihranke.

Državna oblast s svojo politikjo samo ruši to, kar je celokupen narod spoznal za dobro.

Kadarkoli država prevzame v svoje roke kako gospodarsko panogo, jo v korenini uniči, ker narodno gospodarstvo prospeva samo v svobodi in zato je naloga vsake kulturne države, da odstrani vse, kar bi moglo škoditi tej svobodi in da pomaga svobodnemu razvoju gospodarstva v svobodnem narodu.

Naprošen sem od Glavnega zadružnega saveza, da pri tej priliki opozorim vlado in posebej predsednika finančnega odbora, da Savez nestrpno pričakuje, da se končno že enkrat razpravlja o carinskih tarifi. Lani so že naši kmetje težko pričakovali nove carinske tarife, ki bi mogle upravičiti zopet rentabilnost našega poljedelstva.

Za gospodarsko-socialno zbornico.

Jaz mislim, da bi mogle take in slične stvari izostati, ako bi poleg političnega in kulturnega parlamenta imeli še en gospodarsko-socialni parlament. (Ploskanje) V sedanjem parlamentu volimo po splošni in enaki volilni pravici. Volimo na programih, ki so politično precizno izdelani in ravnotako tudi kulturno. Morajo pa biti v gospodarskem oziru zelo široki in to radi tega, da moremo kot stranke splošno vo-

livno pravico zajeti, široke mase volivcev, da lahko zavzamemo vsako stališče. Radi tega se mora ustvariti poleg političnega parlamenta še en gospodarski parlament, ki bi se volil po stanovih in ki bi imel nalogo, da skrbi za ekonomsko-socialna vprašanja.

Po čl. 44. ustave za gospodarstvo se določa takozvani gospodarski svet. Po mojem prepričanju to posvetovalno telo ne zadostuje, da bi moglo voditi gospodarsko politiko v naši državi. Poleg tega imamo v državi še veliko število takih uradnih in neoficialnih svetov — vsi ti sveti delajo prošnje, resolucije, telefonirajo, telegrafirajo in pošiljajo pisma in proteste — končno pa to v našem parlamentu ne najde svojega zakonodajnega mlina. Vse tisto, kar ljudstvo zahteva, tisto, kar zahtevajo posamezni stanovi organizacije, vse to niti ne pride na delo v zakonodajno telo, marveč gre v koš.

Kmetijski sveti to priznavajo vsi, ne zadostujejo, vendar dokler ne spremenimo ustave, dokler se ne ustanove novi gospodarski parlamenti, je treba vztrajati na tem, da se vsaj ti v ustavi določeni sveti ustanove. Mislimo, da se lahko nadejamo, da se bo vse to zgodilo. Ako čitamo časopise, vidimo, da živimo v srečnih časih. Imamo seljaško vladno, seljačega kralja, seljačke ministre (posl. Smodej: »Med tem časom pa seljak strada!«). Sedanji vladi se ne bi mogel postaviti spomenik, ako bi ona uresničila ustavno odredbo, da se v naši državi morajo ustanoviti gospodarski in kmetijski svet. Jaz mislim, da se morejo istočasno organizirati tudi vse nižje organizacije, tako n. pr. bi se morale organizirati kmetijske zbornice, ki se dosedaj niso organizirale.

Slovenci smo samostojen narod.

V imenu našega kluba izjavljam, da so naši odnosi napram vladnim strankam drugačni nego odnosi drugih opozicijskih strank. To radi tega, kar vidimo, da je v vladnih strankah prišlo vsaj v eni stranki do prekreta, s katerim soglašamo. Med mnogim bi omenil govor šefa ene vladne stranke, govor Stjepana Radića, ki ga je imel v Dubrovniku, kjer je naglasil političen program, ki ga pozdravljamo in tudi sprejemamo.

Da ne bi bilo nespornosti in da se bo vedelo, kaj mislimo, si dovoljujem prečitati nekatera mesta iz tega govora, s katerimi lahko soglašamo. (Govornik nato prečita govor in nadaljuje.) V tem govoru se predvsem naglašajo tri načela:

1. da so Hrvati razredljivi, da so narod sam zase in da hočejo samo kot združena Hrvatska biti združeni s Srbijo;

2. da se ni treba bati federalizma. Ako je državni aparat proti federalizmu, je to nasilje, ki ga bo ljudstvo zrušilo;

3. prava Jugoslavija se bo porodila, kadar bodo vsi jugoslovanski narodi po svoji samostojnosti združeni v eni državi.

Nato govornik nadaljuje: To je politično mnenje načelnika največje hrvatske stranke, šefa hrvatske kmetijske stranke, druge vladne stranke. (Davidović: »Ali se vi s tem strinjate?«) Jaz pravim samo to,

kar sem čul od Radića v Dubrovniku. On je govoril, kakor sem bral. Naglasil je ta načela, mi nismo slišali, da bi bila druga vladna stranka s tem nezadovoljna. Nismo slišali, da bi bila temu programu protivna, ki ga je Radić v Dubrovniku znova proglašil. Mislim, da morate dovoliti in da ste, da smo avtonomisti in da kot organizacija ne zahtevamo manj, ako je ena vladna stranka lahko zahtevala več; to bi bilo neskončno.

Mislim, da je treba še več važnosti polagati na Radićev govor, ker vemo, da je Radić nesel po Hrvatski, Dalmaciji, Bosni kraljevi pozdrav. Ta okolnost, da minister javno proglašja tak program, je važno in moramo paziti, kaj govori. Dubrovniški Radićev govor pravi, da se HSS, Stjepan Radić, vračajo na federalistični program. S tem dokazuje, da je zopet prišlo na dnevni red vprašanje, ali centralizem, ali druga ureditev države. Radić tega je dno na dnevnem redu vprašanje narodnega sporazuma. (»Tako je!« Ploskanje.)

Potreba narodnega sporazuma.

Dobro razumem tiste stranke, ki so za narodno edinstvo, ki pravijo, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci en narod. Te stranke, ki so za narodno edinstvo, ne morejo biti za naroden sporazum. Lahko so za sporazum posameznih pokrajin, lahko so za sporazum pasivnih in aktivnih krajev, za sporazum bolj ali manj obremenjenih krajev. Hrvati in Slovenci stojimo na stališču, da smo Slovenci najbližnji srbom in Hrvatom, bližnji enim in drugim, nismo pa isti. Mi nismo neprijatelji narodnega edinstva, ker narodno edinstvo, kakor ga vi hočete, ne obstoji. Tisti, ki pravijo, da obstoji, izražajo svojo željo, ne izražajo pa dejstva. Oni govorijo samo tisto, kar bi želeli, da bo, česar pa ni. Če nar reč obstoji narodno edinstvo kot država, potem o tem ni treba več govoriti. In Slovenci pa lahko s sigurnostjo trdimo, da ne želimo kot en narod, kot svoj lasten narod, kot narod, ki hoče živeti svoje lastne življenje.

Priznavamo, da smo najbližji, skoraj isto, kakor vi, nismo pa popolnoma isto. Moramo vedeti, kaj hočete vi narodnim edinstvom. Ako hočete, da se odrečemo svojemu jeziku, svoji narodni posebnosti, potem tega nikdar ne sprejmemo. In nikdar ne bomo mogli sprejeti. Ako mislite, da je narodno edinstvo nekaj drugega, potem recite, pa se bomo sporazumeli. Radi tega je tudi treba sporazuma, i ra jezika, i radi narodnega edinstva.

V vladni stranki nimate nobenega človeka, s katerim bi se moglo resno in z uspehom govoriti o teh stvareh. Sedem let smo že skupaj in nikdar nas ni nihče vprašal, kaj je to narodno edinstvo, vi samo vedno hočete tlačiti Slovenijo. Ravno v Srbiji so najboljše priče, kako se mora ljubiti svoj jezik in kako je treba gledati na obstoj naroda. Nihče od narodov v naši državi ne razume borbe za Makedonjo, kakor jo razumemo mi, ker vemo, da z vsakim človekom, ki ga je izgubila, izgubimo kapljo krvi svojega srca, kapljo svojega telesa. Ako vi ne marate izgubiti Makedoncev v drug narod, ki je istotako bratski, potem dovolite, da se ogledamo na vas in

da se borimo za svoje narodne pravice, za svoj narodni obstoj.

Zahtevamo združeno samoupravno Slovenijo.

Mi se nismo nikdar sporazumevali. Naše največje zlo je, da ne moremo o svojih najresnejših stvareh resno govoriti, ker delajo te stvari toliko nepravilnosti. Na stališču, da smo Slovenci narod sam zase, nam daje pravico, da se samostojno izjavljamo, kaj nam je v tem pogledu treba. Slovenski narod je dosedaj že večkrat izpovedal svoje mišljenje. On hoče združeno Slovenijo, on hoče, da ima ta Slovenija veliko in široko samoupravo. Mi smo za svojo široko Slovenijo, ne zahtevamo pa od Srbije in Hrvatske niti enega groša. Istina, mi nismo bogati, mi smo siromašni. (Glasovi v sredini: »Oho!«)

Vi ste bogati, vi ste bogati ljud, nji in polji, mi pa smo bogati planin in kmetov, ali poleg tega smo bogati na enem, bogati smo v marljivosti in varčevanju. Zato ker smo bogati v marljivosti in varčevanju, zato nas ni skrb naše bodočnosti, ako nam daste široko samoupravo. A če smo že bogati, nečemo biti bogati za vas, ampak zase. Danes pa moramo biti bogati za druge, zase pa siromašni. Široka samouprava Slovenije v tem pogledu ničesar ne stane. Vsekakor je to sama nestrpljivost, ako nas že sedem let držite v kleščah in nam ne daste onega, do česar imamo kot narod pravico, ono, kar zahtevamo samo radi svojega obstoja. (Stefan Kobasica: »Zakaj niste vzeli tega sami, ko ste bili na vladi?«) Fli smo prekratk čas. Prehitro ste nas zrušili in nikar se ne razburajte g. Kobasica, ker tega vprašanja danes ne bomo rešili. Zato mora priti do sporazuma. Mislimo, da uvidite, da imamo pravico, ako zahtevamo združeno Slovenijo, ker hočemo, da bomo skupaj, ker državi ne more biti vseeno, ali ima kulturno, napredno Slovenijo, ujedinjeno in svobodno, kot mejnik napram Italiji in Avstriji. (Živahno in dolgotrajno odobravanje.) Kako velika bo, je stvar sporazuma. Radi tega mi zahtevamo, da pride do narodnega sporazuma. Ako hočemo narodni sporazum, potem moramo najprej zrušiti centralizem. Radi tega moramo zrušiti centralizem, ker je država, kakor morate sami uvideti, pod to ustavo centralistična in srbska in ne srbska, hrvatska in slovenska. (Medkllici z desnice: »Ni res! Tudi Hrvati so v vladi!«) Ako so danes Hrvati na vladi, pa vendar pravijo: To ni skupna država, to je srbska država.

Sedaj smo v Velebiji.

Glejte, danes je država tako urejena: Srbi vladajo, Hrvati razgovarajo, mi plačujemo. Nemci, Madžari in Muslimani so pa v akciji. (Odobravanje in ploskanje. Medkllici z desnice: »To je mržnja!«)

Vas je 43 odstotkov, to ni mržnja, to je dejstvo. (Glas z desnice: »Malo več!«) Dobro, koliko več? (Glas z desnice: »51 odstotkov.«) 43 odstotkov vas je, a prišli smo tako daleč, da imate v skupščini dobri dve tretjini poslancev. Dalje iz svojega kralja. (Glasovi iz večine: »Ali ni mar tudi vaš?«)

Da, tudi naš je, ali ni Slovence, to morate priznati: Državopravno ga gotovo priznamo za svojega kralja, ali ni naš po rodu.

Vlada je popolnoma srbska diplomacija v ogromni večini srbska, generaliteta popolnoma srbska, centralna uprava do 98 odstotkov srbska, žandarmerija brez 60 odstotkov srbska in vsak dan bolj srbska, carina 70 odstotkov srbska, državna finančna služba prav tako. Ako vidimo, da so posamezne panoge državne uprave od dne do dne bolj srbske, nam to ne gre zgolj na naše narodne živce, ampak tu gre nam tudi za naš kruh. (Številni medklci.)

Ko imamo toliko brezposelnih, ko morajo naši ljudje v Ameriko in kot sezonski delavci v vsemogoče tuje države, nam vsaj to dopustite, da moremo v lastni državi služiti.

Državljeni prve in druge vrste.

Vidim, da to ni tako. Radi tega razumem, da je Stjepana Radića hudo zadelo, ko je videl, kako se rušijo hrvaške postojanke. Razumem ga, zakaj je tako zavedno hrvaško govoril. Ta centralistična ustava nas ni naučila, da smo bratje, ampak nas je naučila, da so pri nas državljani 1. in 2. reda. Mi Slovenci, in mislim, da tudi mnogo Hrvatov, se čutimo v tej državi kot državljani drugega reda. To politično zapostavljanje boli vsakogar. To zapostavljanje boli ves naš narod. Zaradi tega je tako nasproten centralistični ureditev države. Radi tega niti slišati noče ničesar o vidovdanski ustavi, v kateri je centralizem uzakonjen. (Ploskanje in odobravanje.)

Težak gospodarski položaj in centralistična ureditev države, to nas boli.

Finančni minister bi moral vedeti, kakšne so razmere v Sloveniji. A on jih ne pozna. Če bi jih poznal, potem bi proti Sloveniji drugače nastopal. On se nam pa posmehuje in pravi: »Vi ste bogati.« Vi lahko propovedujete centralistično ureditev države, vi lahko pripovedujete našim ljudem o edinstvu, o bratstvu, o osvobođenju, o zedinjenju, toda, ako bo Slovenec pri tem izračunal, da mora vsak Slovenec plačati letno neposrednega davka 170 dinarjev, vsak Srb pa samo 60 dinarjev, potem si bo mislil: Vrag vzemi to edinstvo, to bratstvo, to osvobođenje in združenje in vse one fraze, ki mu jih prinašate. To je tista politika, ki pravi, da ne moremo biti ono, kar bi hoteli biti, ki dokazuje, da današnja centralistična ureditev države pač ne more biti drugačna.

Centralizem ubija vse.

V upravi vlada lenoba, korupcija in zastoj. Radi tega nas je centralizem privedel v krizo, da ne moremo delati. Za centralizem, kakor ste si ga zamislili vi, bi bilo treba najboljšega uradništva. Mi pa takega nimamo, kakor sami priznate, in ga ne bomo imeli še dolga desetletja. Zato bo centralizem še desetletja tlačil Slovence in Hrvate in vsak drug narod, ki ni deležen dobrot tega centralizma. (Ljuba Živković: »To je vaše osebno mišljenje in vi se motite!«) Dr. Korošec nadaljuje: »Hotel bi slišati, kaj vi mislite o tem, ker

te prilike še nismo imeli. Končno je jasno, da vodi smeri vsakega centralizma do samesilstva, da pa noben centralizem ne vodi do demokratizma. Centralizem ruši demokratizem povsod, kjer ga najde. Zato vidite, da ta centralizem ne trpi tistih organizacij, katerih on ne upravlja, marveč samo take, ki jih ima takoj lahko pod svojim nadzorstvom. Centralizem namreč nima zaupanja v nikogar, vidi samo sebe. Centralizem daši celo tiste organizacije, ki jih sam ustvarja.

Ne samo to, on ruši organizacije, ki jih je demokracija že porej ustvarila in ki še obstojajo. Pri občinah imamo vsak dan manj avtonomije. Vsak dan je manj tistih občin, ki uživajo svojo avtonomijo. Opozarjam na Ljubljano! Tamkaj že dve leti nimamo avtonomije. Ker živimo v dobi varčevanja, imamo ne enega nego tri komisarje. Pa tudi v parlamentu čutimo ta centralizem, radi tega je naš parlament, kakor tudi drugi parlament v sedanjem času v krizi. V parlamentarni monarhiji bi moral biti parlamentarizem močan, naš parlamentarizem pa je slab. Vlada je gospodar parlamenta. Parlament je samo sredstvo, po katerem se more priti do oblasti. V njem pa se ne more govoriti, kakor se želi; imamo lep zgled v finančnem odboru. Govore samo ministri, drugi jih pa poslušajo. Radi tega ste nezadovoljni tudi vi. Radić to kritizira po celi Dalmaciji. Mi kritiziramo tukaj na seji, vi pa sedite v svojem klubu. Vlada je vse, parlament pa nič. (Odobravanje in ploskanje.)

Kar mi govorimo, to ni potrebno, to ni nič. Večina ministrov ni tu in se niti ne ozira na to, kar poslanci govorijo v parlamentu. Tako tudi v večini. Vi lahko govorite, kakor hočete, vendar bo ravno tako, kakor vlada hoče. Pa boste par dni nezadovoljni, potem pa bo spet vse v redu.

Centralizem je temeljna napaka.

Gospodje! Naš parlamentarizem je bolan. Da ne more ozdraviti, je kriv centralizem, on nam uničuje državo in njene narode. Ta centralizem je treba razrušiti, treba je dati narodom široke samouprave. Centralizem, to je temeljna napaka. Naše prepričanje je, da je treba to temeljno napako popraviti; to pa je po našem mišljenju v bodoče glavno vprašanje politike. To je glavno vprašanje naše notranje politike in se mora razčistiti in se bo razčistilo. Vprašanje je le, ali ga bomo razčistili z mirnim, prijateljskim, medsebojnim zaupnim in dobrohotnim razpravljanjem ali pa ga bomo razčistili v dobi nemirov in neredov, kar bo na škodo eni in drugi strani. Mi hočemo, da dobimo to dobo miru in sloge, mi smo za to, da gremo na izpremembo ustave in da damo slovenskemu in hrvaškemu narodu to, kar ona dva zahtevata. (Ploskanje in odobravanje.)

V Belgradu.

Vlado le še s silo drže skupaj. Šla bi že narazen, ko bi ne bilo proračuna, brez katerega se ne more gospodariti. Če pa hoče vlada, da bo proračun sprejet, mora vladno večino držati še toliko časa skupaj,

da izglasuje proračun. Zato so radikalni Radića še za enkrat pustili v vladi, pač pa so mu radi njegovih govorov v Dalmaciji postavili nove poniževalne pogoje. Ker Radiću nihče nič več ne verjame — v Belgradu namreč vedno sproti utaji ali preklči, kar govori na deželi — se radikalni niso z njegovimi izjavami nič več zadovoljili. Radić je imel namreč v narodni skupščini velik opravičevalen govor radi svojih izjav v Dalmaciji. Rekel je, da njegove besede napačno razlagajo, da je zapustil republikanizem in državnoopravno borbo, ker je sprevidel, da je republikanizem neumnost, da je povsod vzklikal in klical: »Živio Pašić, živio Srbija.« Potem je rekel, da je zato šel v Dalmacijo, da je nadziral papeževega nuncija, ki je obiskoval dalmatinske župnije ter ondi pridigoval. To pa da so mu radikalni na neki seji naročili zlasti minister Trifunović in Janić. Takoj po Radićevem govoru pa je vstal minister Trifunović ter izjavil, da on ni bil pri nobeni taki seji. Radićev napad na papeževega poslanika je vlado spravil v še večjo zadrego, ker so vsi poslanci tujih držav obsodili ta napad aktivnega ministra na zastopnika zunanje vlasti. Tudi tajnik papeževega poslanika se je v tej zadevi takoj oglasil pri zunanjem ministru ter ostro protestiral.

Radikalom drugega ni preostalo, kakor da so Radiću narekovali nove pogoje, ki jih je seveda takoj sprejel. V prvi vrsti so mu natakili nagobčnik: da ne sme več delati shodov, dokler bo trajala proračunska razprava.

Pašić bi sicer rad takoj vlado razgnal, sestavil samoradikalno volivno vlado ter tako dobil absolutno večino, in je tudi kralju že podal ostavko vlade. Kralj pa vztraja na tem, da se naj najprej sprejme proračun, potem pa se bo govorilo dalje.

Brezverska »Domovina« se vsiljuje.

Zadnji teden je dobila v litijski okolici večina posestnikov ta le razglas:

Krajevna organizacija S. D. S. v Litiji.

Spoštovani prijatelji!

Razumljivo je, če hoče posameznik v svojem poklicu napredovati, mu je neobhodno potrebno dobro informiran ter urejevan časopis. Predvsem je potrebno, da smo danes ko v lastni državi sami sebi režemo kruh, dobro poučeni o gospodarskih, socijalnih in političnih prilikah.

Krajevna organizacija si je nadela nalogo čim bolj razširiti v svojem okolišu v zgoraj navedene svrhe list »Domovino«. Blagovolite vzeti na znanje, da smo iz prispevkov požrtvovalnih članov krajeve organizacije naročili in plačali za Vas »Domovino« za en četrt leta. Prepričani ste lahko, da Vam bo tednik »Domovina« v vsestransko korist, s svojo vsebino, pri kateri sodelujejo prvovrstni strokovnjaki.

V nadi, da boste po poteku tega četrta leta postali zvest bravec in naročnik »Domovine«, beležimo

z demokratskim pozdravom

Kraj. organizacija SDS v Litiji.

(Stampiljka.)

Razglas je pisan z strojem in poslan na osebne naslove.

Takoj v petek so vsi tisti, ki so dobili ta razglas, dobili že tudi »Domovino«. V soboto 13. t. m. pa so prejeli »Domovino« še nekateri drugi, med njimi tudi odločni pristaši Slovenske ljudske stranke, ki se bodo za demokratski pozdrav lepo zahvalili.

Ta razglas kaže vso duševno uboštvost in pozabljenost pristašev Samostojno-demokratske stranke. Sami so najbolj potrebni poduka, ker če bi kolikaj trezno znali soditi v gospodarstvu in politiki, bi ne volili za poslance mož, ki so glasovali za centralistično ustavo. Sicer pravi »Domovina«, da je za najbolj široko samoupravo, ampak ne pove, da za tisto, ki jo dovoljuje centralistična vidovčanska ustava, to je brez pravic in brez denarja. Tudi je smešno, če samostojni demokrati protestirajo proti previsokim davkom, saj so sami volili Zerjavo in Pivka za svoja poslance, ki sta glasovala za davke. Slovenska ljudska stranka in njeni poslanci morajo dopovedovati Belgradu, da nas preveč izkorišča, da smo na robu gospodarskega propada, in potem se še »Domovina« nekaj zaletava v govor dr. Korošca, ki je v Belgradu povedal čisto in golo resnico, seveda Koroščevega govora si ne upa prinesiti, ker bi potem bralci že sami spoznali vso resnico. Torej za tako informiran in urejevan časopis kot je »Domovina«, lepa hvala gospodje. Tak pouk se nas ne prime.

Pa tudi pozabljivi so samostojni demokrati. Ali mislijo, da bomo podpirali in brali »Domovino«, to je list tiste stranke, ki je zadnje dve leti, ko je bila še na vladi, s strahovanjem in silo hotela Slovence ukloniti v svoj jarem. Ni se pozabljena Orjuna in njena dela v Trbovljah, Ljubljani in drugod. Preganjala je krščansko misleče učitelje, razpuščala občinske odbore brez pravega vzroka, odstavljala izvoljene župane in še več takih reči je ljudem še dobro v spominu. In »Domovino«, list stranke, ki je vse prej povedano organizirala, vodila in podpirala, to naj mi beremo, naročamo? Ne, gospodje demokrati! Zelo ste se zmotili! Le rajši Vi vzemite v roke »Slovenca« in »Domoljuba«, pa pazno berite, se boste več naučili iz njih o gospodarskih, socialnih in političnih prilikah, kot pa iz »Domovine«, in potem bomo morda čez čas še prijatelji.

DOBR OBLAGO!

NIZKE CENE!

»OBLAČILNICA«

manufaktur, trgovina na debelo in drobno

Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

ima najlepšo in največjo izbiro raznega sukna, blačevine, volnenega blaga za ženske obleke, barhenta, flanele in drugega perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Naročniki »Domoljuba«, kupujte manufakturno blago le pri »OBLAČILNICI«.

NOVICAR

d Potovanje na evharistični kongres v Ameriko. Za ureditev potovanja h kongresu poročamo to-le: V Chicago so se sestavili odbori za posamezne narodnosti. Obstoji tudi slovenski odbor, v katerem sodelujejo cc. frančiškani. Ker se od vseh strani premnogostevilni gostje oglašajo in so hoteli že oddani, želi naš odbor, da bi čimprej zvedel za število Slovencev, ki nameravajo priti. Za to nujno prosim, naj mi do konca februarja sporoče svoje ime in svoj stan oni Slovenci obeh škofij, ki so se odločili za pot. Jaz bom o tem obvesil endolni naš odbor.

Odbor želi, naj bi prišli Slovenci skupaj in naj bi o pravem času naznanili kdaj pridejo. Jaz bi pripravil parobrodno društvo Canadian Pacific, ki ga v Ljubljani zastopa g. Josip Zidar, Dunajska cesta 81.

Za potovanje je treba: a) potni list, ki dovoljuje potovanje v inokensko; b) vizum ameriškega konzulata v Zagrebu, h kateremu je treba iti osebno in mu tudi prinesiti fotografijo; c) druge vizume bo dobili tukajšnje zastopstvo cmenjen družbe.

Vozne cene so pa to-le: a) oceanška karta III. razreda stane od Ljubljane do Montreala in nazaj Dol. 190, v katero vsoto so vključeni tudi ostali vizumi; b) oceanška karta kabinskega razreda od luke vkrcanja (Cherbourg ali Hamburg) in nazaj Dol. 252; potnik plača sam žel. vožnjo in vizume, ki mu jih pa družba oskrbi. — Z novim letom je družbi Canadian Pacific uspelo, da pripravi nov razred za potovanje manj premožnih obiskovalcev, ki si žele ogledati Kanado ali Zedinjene države, tako da jim bo potovanje kolikor mogoče ekonomično. Novi razred se bo imenoval: »Turistovski tretji kabinski razred«. Potniki v tem razredu bodo uživali izpopolnjeno ugodnost, bodo dobivali posebno in boljše hrano in bodo brez dolika z navadnim tretjim razredom. Kanadska vlada in vlada Zedinjenih držav sta se sporazumeli in bosta ravnali s potniki tega razreda kot z neizseljenci in pasazirjem bo dovoljeno, da potujejo s parnikom direktno do Montreala, ne da bi morali izstopiti v Quebecu za revizijo in karanteno kot izseljenci. Cene tem posameznim razredom so minimalno zvišane proti cenam običajnega tretjega razreda in doplačilo bo znašalo: a) za enomerno vožnjo Dol. 12.50; b) za vožnjo tja in nazaj Dol. 25. Potnikom v Chicago se ta razred priporoča. Železniške cene od Montreala do Chicago in nazaj Dol. 30.70 in 43.62. — Zraven pride še trošek za hrano in stanovanje. Vsi, ki nameravajo v Ameriko, naj radi potovanja stopijo v dogovor s g. Zidarjem. Odpotovali bi v začetku junija.

Jeglič, škof.

d Samo dve številki še prejmejo naročniki, ako do konca februarja ne obnove naročnine za leto 1926. Kdor se čuti prizadetega, naj nemudoma stori svojo dolžnost! Oni, ki ne zmorejo celoletne naroč-

nine, plačajo lahko tudi samo za pol leta, oziroma za eno četrto leta.

d Duhovne vaje za Orle in druge mladence bodo od 20. do 24. februarja potem od 27. februarja do 3. marca in od 6. do 10. marca. Udeleženci naj se pravočasno (vsaj kakih 5 dni pred tečajem) priglase: Vodstvu »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega 9. Začetek 20., 27. februarja in 6. marca ob 7. uri zvečer, prihod te dni ob 6. zvečer.

d Ne tako! Piše se nam: V članku za tretje šolsko leto je dogodbica »Slepec in mlekar«. Ta dogodbica na ganljiv način opisuje, kako skuša vodnik dopovedati slepecu, kaj je belo; a se mu ne posreči. Namen berila je, da vzbudi v učencih sočutje do ubogih slepcev. Isto pripovedbo pa uvrsti brezverska »Domovina« od 5. t. m. čujte in strmite — pod naslov »Za smeh in kratak čas«. Smešno in kratkočasno se zdi »Domovini«, da slepec ne more umeti, kaj je belo. Kaj porečejo k temu nesrečnej, katerim ni usojeno gledati krasne narave in kako sedite o tem vsi, ki imate še kaj čuta in usmiljenja do revežev. Kaj smo res že tako daleč, da se bomo radovali nad nesrečo ubogih slepcev? Ali se res zopet bližajo Neronovi časi? (Kdaj je brezverec poznal krščansko usmiljenje? Op. ur.)

d Nazaj! Iz mnogih krajev nam javljajo, da so liberalci začeli pošiljati cele koše brezverske »Domovine«, ki grdi našo vero, našo cerkev, duhovnike, se norčuje iz verskih ustanov ter hvali dr. Zerjavov centralizem, ki je spravil Slovenijo na beraško palico. Da bi »Domovina« lažje dobila vstop v verne hiše, se dela večsah celo pobožno in verno, prav tako, kot so svoj čas liberalni kandidati na volilne shode jemali s seboj rožni venec ter molili angelovo čiščenje, v državnem zboru pa so potem vedno govorili in glasovali za protiverske poslave. Ko bo »Domovina« usidrana, tedaj pa bo mogla svoje protiversko sovraštvo pokazati v vsej moči. Ljudje, če hočete, da bodo vaši otroci ostali verni in pošteni, tedaj napišite na prvo »Domovino«, ki se vsili v vašo hišo: Nazaj! Ne sprejemem. Dovolj brezverstva so liberalni časopisi zanesli med Slovence, dovolj duš so za vedno pogubili, čas je, da temeljito odstranimo ta strup.

d Brezverska Domovina naj se spomni, kaj je pisala v št. 18. lanskega leta o sveti Trojici in o Mariji. To smo že v Domoljubu parkrat doslovno navedli, Domovina pa še vedno naprej poziva, naj dokažemo njeno brezverstvo. Gospodje, kar vzemite v roke omenjeno številko, pa boste na jasnem, ljudje se že davno.

d Berite današnji dopis iz Gorij pri Bledu. Storite povsod tako kot vrli Gorenjci. Brezverska »Domovina« se na vse pretege vsiljuje povsod. Zastojnsko blago še nikdar ni bilo dosti prida, »Domovina« pa je prava dušna kuga, poleg tega pa še izdajica lastnega naroda, ker zagovarja

centralizem, ki naše ljudstvo spravlja na beraško palico.

d **Pobožne želje.** Brezverska »Domovina« poroča, da bo ljubljanski škof dobil škofa-pomočnika, in sicer v osebi č. g. kanonika dr. Mihaela Opeke. Ta naj bi imel, kakor pravi »Domovina«, nalogo, »da cerkve očisti politike«. Prvič je to velika laž, kar poroča »Domovina«, drugič pa naj brezverski časopis nikar ne žali g. dr. Opeke, ki se prav tako zaveda, kakšna kuga za versko mišljenje je svobodomiselno časopisje in bi se kot škof prav tako vnelo boril proti brezverskemu tisku kot sedanji škof. Naj »Domovina« ne stavi svojega upanja na slovenskega duhovnika, ki se je vedno zavedal svoje naloge svoje vzvišene dušnopastirske dolžnosti.

d **Zahvala.** Načelstvo »Jugoslovanske strokovne zveze« v Ljubljani je v svoji seji dne 14. t. m. razpravljalo o poteku in rezultatu zadnjih volitev v »Delavsko zbornico« za Slovenijo in ugotovilo, da se je 15.000 delavcev in delavk v Sloveniji odločno uprlo nasilju in volivnim mahinacijam naših združenih nasprotnikov ter se odločno izjavilo za krščansko socialističen program »Jugoslovanske strokovne zveze« v »Delavski zbornici«. Vsem našim borcev in volivcem v »Delavsko zbornico«, izreka načelstvo JSZ za vse delo in odločen nastop iskreno zahvalo in kliče: Naprej po jasno začrtani poti! Vsi na delo!

Jugoslovanska strokovna zveza.

d **Člane Mohorjeve družbe** opozarjamo, naj v teh dneh obnove naročnino. Dobra knjiga v hiši je zaklad. Daje ti znanje, krepi ti značaj, izpolni ti prosti čas, ki bi ga morda sicer prebil v oštariji, ki košta.

d **Opozarjamo.** Najbolj zagrizeni liberalci že dolgo ne morejo trpeti Mohorjeve družbe, to pa zato, ker izdaja knjige, ki so na verskem temelju. Zato so sedaj ustanovile svojo Mohorjevo družbo ter jo imenujejo Vodnikovo družbo. Duhovnik in pesnik Vodnik bi se lepo zahvalil, da se njegovo ime rabi za svobodomiselne ustanove. Toda tu se zopet vidi svobodomiselni manevar. Na zunaj je treba vsaj v začetku skriti svobodomiselni program in zato je ime umrlega duhovnika kaj pripravno. Če pa povemo, da bodo te knjige izdajali prav isti ljudje, ki izdajajo »Jutro«, potem vemo, pri čem da smo. »Jutro« je po svojih umazanih romanah in zgodbicah, ki so polne sovražstva do vere, v katerih se proslavlja greh in pohotnost, najgrši list v Sloveniji. Vsak Slovenec bo vedel, kaj storiti, če pride v hišo agent nabirat naročnino za knjige Vodnikove družbe. Slovenci, držimo se družbe, ki jo je ustanovil škof Slomšek, to je Mohorjeve družbe.

d **Vzgoja otrok.** Kako vzgojo bi radi naši brezverski liberalci vsesplošno upejali, se vidi iz tega, da so liberalne veličine v Celju napovedali mladinski pustni korzo, v Zagorju pa so priredili otroško maškerado. Starši, če hočete svoje otroke dušno popolnoma pokvariti, kar v liberalni in svobodomiselni družba ž njimi. Naročite jim »Jutro« in »Domovino«, pa boste uspeh gotovo dosegli.

d **Sestanek nekdanjih vojakov iz bivšega lovskega bataljona.** V nedeljo, dne

7. februarja so se na pobudo sklicatelja g. Frana Lotriča zbrali v gostilni g. Valjave v Sp. Šiški (Reininghaus) bivši vojak 7. slovenskega lovškega bataljona. Udeležilo se je tega sestanka 60 starejših in mlajših »lovcev« iz vseh krajev Slovenije. — Videli so se ginljivi prizori, ko so se sešli stari vojak, ki se 30 let niso videli, po tem dolgem času pa zopet objeli, spominjajoč se vseh bridkih vojaških doživljanj. Na tem sestanku se je tudi sklenilo, da se bivši vojak tega bataljona ob času letošnjega velesajma zopet snidejo v Ljubljani. V to svrhu se je izvolil poseben odbor, katerega naloga je, da vodi evidenco vseh bivših vojakov 7. lovškega bataljona, da jih more ob priliki kake prireditve pravočasno obvestiti.

d **Dolenji Logatec.** V nedeljo 23. februarja bo ob treh popoldne v Društvenem domu Prosvetnega društva v Dolnjem Logatcu občni zbor Kmetske zveze za okraj Logatec. Pridite vsi polnoštevilno!

d **Radičovo mnenje o srbskem kmetu.** Radič je rekel na nekem shodu v Dalmaciji: »Srbski kmet nima vere v plug. On ima samo vero v meč in puško. Ne spoštuje pluga in ne ve, da je plug močnejši od meča in puške.« Radi te izjave so srbski kmetje zelo ogorčeni.

d **Stalna higijenska razstava** pri Ljubljanskem velesajmu bo odprta še tekom meseca marca t. l.

d **Največ ljudi** v Ljubljani umre za jetiko. Vsak sedmi mrlj je žrtev jetike. Žrtve stanovanjske bede, slabe prehrane, slabega zaslužka in centralizma, ki zanemarja bolnice ter odjeda ljudem delo, da nimajo kaj jesti.

d **Vsled trajnega prenapolnjenja** zavodov za umobolne se znova opozarja, da se morejo v opazovalnico sprejemati le najhujši in zavodne oskrbe absolutno potrebni bolniki. — Drž. bolnica v Ljubljani.

d **Rešene ugank.** V zadnji številki Domoljuba smo zastavili 5 ugank. Niso težke. Došla je množica rešitev, toda veliko je poklicanih, a malo izvoljenih. In vse te izvoljene smo vrgli v veliko škatljo, v kateri so se vsa imena temeljito premešala. Nato pa se je škatlja toliko odprla, da je šla roka notri in roka je prinesla ven kaj Ivanko Šavs iz Predvora št. 18, kateri smo takoj poslali 5 srečk Orlovskega stadiona v Ljubljani. Rešitev ugank pa je naslednja: 1. Kdo je držal vse božje zapovedi? (Mojzes na dveh kamenitih tablah.) 2. Katero besedo tudi učenjak vedno napak napiše? (Besedo napak.) 3. Kateri čudež Jezusov večkrat krčmarji ponavljajo. (Kadar vodo v vino izpreminjajo.) 4. Kaj je naredilo v nebesih 12 apostolov? (En tucat.) 5. Kako prideš najceneje do hišne oprave, ki je vredna 100.000 K? (Če kupiš srečko za Orlovski stadion in zadeneš glavni dobitke.) Napačnih rešitev je bilo veliko.

d **Župni uradi** naročajo čipke za cerkvene prte le pri osrednji čipkarski zadruzi v Ljubljani, Pod Trančo, ker nudi najcenejše blago po najnižjih cenah.

d **Pozor!** Z Dolenjskega je prišlo več ovadov o nekem sleparju, ki se izdaja za trgovca s prešiči Janka Popoviča iz Ljubljane. Mož je osleparil že več oseb. Med dru-

gim je izvalil gostilničarju Ignaciju Bartelju v Ribnici 400 Din posejila in mu je napravil poleg tega še kakih 1000 Din škode, ker ga je pooblastil, da je kupoval zanj prešiče. Slepar je okrog 25 let star, čedno obložen in govori slovenski in nekoliko nemški.

d **Umrl** je 11. t. m. v Petrovčah g. Anton K o r e n, posestnik, župan in načelnik Hranilnice in posejilnice. Pogreb rajnega se je vršil dne 13. t. m. ob pol 2. uri popoldne. Rajni je bil 30 let župan v Petrovčah in vedno odločen pristaš SLS ter je z njim naša stranka izgubila odločnega delavca za dobro stvar, ki nikdar ni klonil glave ter je radi tega užival tudi pri nasprotnikih splošen ugled.

d **Umrl** je v Planini pri Rakeku 82 letni Anton Kovšca, ki je bil 35 let župan občine Planina, dokaz, da je bil mož ne samo velik poštenjak in ljubitelj pravice, temveč vešč strokovnjak v županskih poslih. Bil je vedno odločen pristaš SLS. Naj mu sveti večna luč!

d **Umrl** je pri Sv. Pavlu pri Preboldu g. Marija Cukjati, dolgotrajna naročnica Domoljuba. N. v m. p.!

d **Umrl** je v Sv. Križu pri Kostanjevici po kratki boleznj v petek 5. t. m. zvečer Marija Colarič (Kovarčeva), provideca s sv. zakramenti. Bila je blaga žena, skrbna ter dobra mati svojim otrokom. N. p. v m.!

d **Smrtna nesreča.** Pri Križanu na Cundrovcu blizu Brežic so imeli v nedeljo ženitovanje. Zvečer so napravili nedač od hiše ogenj in streljali s samokresi. Med streljajočimi je bil tudi nekdo, ki je imel vojaško orožje. Le tako je bilo mogoče, da je zadela krogla približno 200 korakov oddaljenega 14letnega fanta Franca Zagorca iz Cundrovca. Lahko si predstavljamo žalost staršev, ko so v bolnici zvedeli, da je mladenič, ki je bil začet v glavo, izdihnil svojo mlado dušo. — Očividci, kateri so videli, kako se je zgodilo, se nič ne čudijo, ker brezumno uživanje alkohola v zvezi z uporabo nevarnega orožja, je moralo roditi podoben sad.

d **Založna slovenskega dekleta** v Zagrebu. Prejšnji teden so našli v hotelu Primorac v Zagrebu v neki sobi zabodeno delavko Amalijo Brinovec z Vrha pri Št. Rupertu ter fanta Živojina Garića iz Belgrada, ki je bil tudi štirikrat zaboden, pa je še dihal. Ker fantova mati ni pustila, da bi se njen sin poročil s Slovenko in katoličanko, sta sklenila skupaj umreti, kar sta tudi storila v Zagrebu. To je žalostna pot slovenskega dekleta v tujini. Naj bi starši ne puščali svojih hčera lahkomišelnost v južna mesta. Naj se pobrigajo, v kakšno hišo pridejo, v kakšno družino hodijo ter naj skrbijo, da se vpišejo v dobro društvo oz. Marijino kongregacijo. Če pa dekleta samo tava po tujini, ni nič čudnega, če zaide.

d **V spanju znorela.** V Sisku je te dni zadela tragična usoda mlado, komaj 15-letno deklico. Ponoči se je nenadoma vzbudila iz spanja popolnoma divja in nora. Najprej je v sobi z golimi rokami razbila vse šipe, potem je skočila na ulico ter napadla dva pasanta in nazadnje je splezala na elektrovodni drog ter z rokami potrgala žice, da se je del mesta, takozvani

Novi Sisak, nemudoma znašel brez luči. Pri tem je imela čudovito srečo, da je ni električni tok ubil. Končno je napad besnosti popustil in padla je z droga v roke policajev. Pri zaslišanju se ni mogla ničesar spominjati, samo neprestano je trdila, da se ji je nekaj strašnega sanjalo. Ubogo deklico so prepeljali v umobolnico.

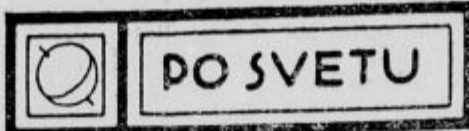
d Eksplozija. Trije vojaki so morali prepljati iz Nikšića v Trebinje voz ročnih granat. Granate so ovili s slamo, da bi se preveč ne tresle in udarjale. Vendar je med potjo eksplodiral cel zaboj. Dva vojaka je eksplozija vrgla z voza, a konji so se splašili in z največjo hitrostjo dirjali naprej. Tretji vojak je vendar voz ustavil, konje izpregel ter se odstranil. Par sekund kasneje sta eksplodirala še ostala dva zaboja granat. Na mestu niso našli niti voza niti bomb, vse se je razletelo in razneslo vsled strašne eksplozije.

d Mačka odgrizla otroku nogo. Neda leč od železniške postaje Hergoš pri Subotici je našel železniški čuvaj mrtvega novorojenčka. Ko je prišla policija, je ugotovila, da dete nima ene nogo. Čuvaj pa je trdil, da je bilo poprej dete celo. Preiskava je pokazala, da je mačka odgrizla otroku nogo in jo je tisti čas ravno grizla za grmovjem. O materi ni sledu.

d Mati umirila sina. V okolici Čačka so te dni našli moško truplo brez glave, rok in nog. Dognalo se je, da je to truplo 43 letnega uglednega kmela iz Kuće — Kovačevića. Kovačević se je boril na solunski fronti; v vojni se je navadil pijače ter se je večkrat opil. Zato je bil v družini množični prepir. Ko se je bil te dni zopet pijača vrnil domov in zaspal, ga je lasna mati ubila s sekuro. Nato sta s sinovo njegovo truplo zagrebeli v gnoj, potem ga pa zopet izkopali, mu odsekali glavo in ude in ga nosili daleč od doma na neko pot, kjer sta ga pustili. Zločin so takoj odkrili in obe ženski zaprli. Med potem se je mati iztrgala ožigalom in skočila v reko Belico, a to je veljalo.

d Sumljiv rop. V zvezo, 10. t. m. se je v osebnem vlaknu, ki vozi iz Kočevja v Grosuplje, pripeljal kaj čudna zgodba. V poštnem vozu je uradnik Janez Kalan vozil precejšnjo vsoto denarja. Ko je vlak vozil iz postaje Prelože proti Grosupljem, se je — tako pripoveduje Janez Kalan — nenadoma pojavil pred njim v vozu maskiran človek, ki je uradniku nadel revolver na prsa ter zahteval, da mu izroči denar. Janez Kalan tega ni hotel narediti, zato ga je repar padel na tla, ga zvezal ter potem vzel nekaj vrehic denarja v znesku 258.410 Din. Nato je skočil iz vlaka, Janez Kalan pa se je nato razvezal ter splozal do vlakovodje v prtljažnem vozu. Vlak se je ustavil, toda o človeku ni bilo nobene sledi več. Janeza Kalana so nato v Ljubljani na dolgo zasliševali. Konec zasliševanja pa je bil, da so Kalana zapeli, ker ne morejo najti nobenega znaka nikjer, da bi se stvar res tako izvršila, je pa nekaj znakov, da se ni moglo tako izvršiti. Janez Kalan seveda odločno vtraja pri svoji izpovedi. Kako se bo stvar razvila, bomo še poročali.

d Zbirka slovenskih narodnih pesni. IV. zvezek. Nabral in za meščki, deloma meščki in Nadaljevanje glj v naslednjem stolpcu pod št. 6

Pogodba med Italijo in našo državo radi Nemcev. Poroča se, da so Italijani predlagali naši vladi, da skleneta obe državi pogodbo, v kateri se zavežeta podpirati druga drugo v slučaju nemške nevarnosti. Ne vemo še, kakšnega mnenja je naša vlada, vendar ne verjamemo, da bi pristala na to, da bi mi hodili reševati Italijane, kadar bodo Nemci radi njihovih nasilnosti terjali od njih odgovor.

Mussolini in Nemci. Predzadnjo soboto je italijanski ministrski predsednik Mussolini v parlamentu odgovoril na nemško gibanje za bojkotiranje Italije. V svojem govoru je smešil Nemce, češ, da v takih oblekah prihajajo v Italijo, ki so komaj primerne za v gozd. Izjavil je, da se Italija prav nič ne boji nemškega bojkota in da bo odgovorila na vsak bojkot dvakratno in trikratno; nadaljevala pa bo svojo politiko neizprosno in poitalijanevala tiranske Nemce. Nazadnje je zagrozil, da je fašistiška Italija vsak čas pripravljena ponesti svojo trobojnico preko Brenerja (na meji med Nemčijo in Italijo). Razumljivo je, da je ta odgovor med Nemci povzročil veliko ogorčenje. V berlinskem parlamentu je Mussoliniju odgovarjal nemški zunanji minister Stresemann, ki je poudarjal, da ne mara odgovarjati tako izizvalno kakor Mussolini in je spomnil Italijane na poštenost, ki niti ne dopušča, da Italijani tlačijo. Kljub fašističkim izizvanjem bodo Nemci vedno ščitili svoje sonarodnjake, ki jih je podjarmila Italija.

Rumunski prestolonaslednik preklical svojo odpoved. Rumunskemu dvoru se je posrečilo poravnati spor s prestolonaslednikom Karlom. Poroča se, da so generali pregovorili prestolonaslednika, da je preklical odpoved na prestol, zapustil opozicijo in se zopet sprijaznil z vlado.

Brezposelni napadli župana. Na Poljskem so imeli brezposelni v mestu Kališu zborovanje in so zahtevali od župana visoko podporo. Župan je prošnjo zavrnil. Ko so brezposelni to zvedeli so vdrli v občinsko hišo, pretepli župana in vse razbili, kar so dosegli. Na ulicah so divjali dalje. Šele vojaštvu, ki je bilo poklicano, se je posrečilo napraviti mir.

Bolgarska kmetška stranka proti komunistom. Na zadnjem zborovanju bolgarske kmetške stranke so sklenili, da se ina opustijo vsake zveze s komunisti. Tudi so izjavili, da nimajo nobenih zvez s bivšimi voditelji, ki žive sedaj v inozemstvu. Pozvali so vse, naj se vrnejo v domovino in naj doma delujejo na to, da se uredi notranje razmere v Bolgariji.

Zenski zbor harmoniziral Marko Bajuk. Cena 16 Din; založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Zbirka je izšla v novem natisu, znak, da so te pesmi zelo priljubljene pri našem narodu. Napevi so harmonizirani v lahkem slogu in jih bo z lahkoto in uspehom obvladal našibkejši zbor. Pesmarico prav toplo priporočamo.

d Delsko. Poravnajte to stvar v občinskem odboru, ne spada pa to v javnost.

p Žerjav se boji volitev. V zadnji »Domovini« izraža dr. Žerjav prikrito strah pred novimi volitvami. Sicer se junači, da bi ob volitvah njegova stranka narasla, toda »ozdravljenja« pravi, bi volitve ne prinesle. — Mi smo prepričani, da Žerjavovi stranki res ne bi volitve prinesle ozdravljenja, ker je ta liberalna stranka in z njo centralizem neozdravljivo bolan. Tudi pristasi samostojne demokratske stranke danes čutijo, kaj je to centralistična ustava, za katero je dr. Žerjav glasoval.

p Kmalu bodo vsi avtonomisti. Noben liberal ne sliši več rad o centralizmu. Danes vsak vidi, kam je centralistična ustava pripeljala. Pri žepu se neha vsako prijateljstvo, tudi liberalno do centralizma. Da bi zakrili svoj centralistični greh, sedaj liberalni listi pišejo, da je tudi naša stranka bila za centralizem. Ponavadi si skušajo z lažjo, da bi skrili svojo zadrego. Da bi liberalci, naj bo ta Kmetški v »Kmetškem listu« ali gosposki v »Jutru«, svojo trditve dokazal, mu svetoča se na misel ne pride. Ti listi računajo, da se vedno dobi nekaj kalinov, ki sedajo na vsake limanice. — Če bo šla spreobrnitev samostojnežev in demokratov tako naprej, bodo kmalu vsi avtonomisti.

p Ščuvanje proti Srbom očita dr. Žerjav naši stranki, kateri slovensko ljudstvo zaupa. Mi nismo v vseh letih, odkar smo s Srbi v eni državi nikoč ščuvali proti Srbom. Če povemo, da se Slovencem godi krivica, če zahtevamo enakopravnost, če nečemo biti podjarmljeni, to ni ščuvanje, to sta resnica, ki si jo bomo vedno upali povedati, ker smo možje. Nobene trditve nismo postavili, ki se je ne bi dalo dokazati. In sedaj je vrsta na dr. Gregorju Žerjavu, ministru na razpoloženju, da se pokaže moža. V svojem članku v »Domovini« ni podal nobenega dokaza za svojo trditve.

p Polnih osem mesecev sede gosposke radičevci v ministrskih stolcih. Pet jih je in uspeh? Država gospodarsko vsak dan bolj propada. To naš kmet prebridko občuti. — Kako se vpili bivši samostojneži proti Korošec-Davidovičevi vladi, ki ni bila na vladi niti tri cele mesece, da nič ne stori. Vpili so tako, da se je zrušila predno je mogla izdelati nov proračun. Sedanja radičevsko-radikalno vlado, ki dela nam Slovencem kvaren proračun, pa podpirata gospoda Pucelj in Kelemina, četudi ni še nič storila v osmih mesecih za Slovenijo.

p Moč pa takat 1020 glasov so dobili Radičevci na Slovenskem pri volitvah v Delavsko zbornico, mandata pa sploh nobenega. Mi jim te polomije ne privoščimo, ker jih je škoda, če čisto izginejo. Kdo bo pa po shodih tolažil in zabaval kmetске liberalce, če Pucelj izgine iz javnega življenja? Samo tega ne razumemo, zakaj se ravno sedaj, ko se je pokazala vsa revščina radičevstva, tako šopirijo v »Kmetškem listu«, da so močni. Ali se ponavlja tista zgodba o možu, ki je vpil, ker ga je bilo strah?

PO DOMOVINI

GORJE PRI BLEDU.

Zadnje dni je prišlo k nam precej brezplačnih izvodov »Domovine«. Ta številka je prinesla tudi dopis od nas. Nekoliko nesrečno so zdeli s to številko »Domovinarja«, ker so so jih tekoj Gorjanci vjeli na laži. Tako je rekel eden: Da »Domovina« laže, se vidi iz tega, ker piše, da v Gorje prihaja samo 5 ali 6 »Slovencev«. — Pa še nekaj drugih zanimivih izjav povemo: »Najsi bi bil danes na mrtvaškem odtu, kakor, da bi kdaj moji otroci tako hrano uživali, kot jo nudi »Domovina«. — »Le pošljijo naj »Domovino«, bo v raj kaj kuriva. Saj je tako samo za v peč.« — »Le pošljijo naj, pa veliko izvodov naj jo pošljejo, ker nam manjka stetje. Bomo z »Domovino« živini nastiljali.« — »Za stetje je že »Domovina«, klobase pa ne smemo zaviti vanjo, ker ta list je strupen.« — Tak odmev je našla »Domovina« pri nas v Gorjah. Nekaj jih je že kar prvo številko, ki so jo prejeli, vrnilo, drugi pa je tudi ne bodo naročili. — Prav je tako! Saj je »Domovina« protiverski list, dasi vedno vpije, da ni. V tej številki smo lahko brali napade na vero. Napada misijone, ki so čisto verska zadeva, pa naj bodo v Afriki ali pa doma po irah, in v nek kristjanov, kolikšnega pomena so za vero. Na zvit način napada tudi papeža, češ da je Mussolini — italijanski samodržec, njegov prijatelj — kot bi bil sv. oče odgovoren za čela italijanskega diktatorja. Napada našega škola z že desetletokrat zastrelimi napadi. Papež in škola pa sta vendar predstavnika naše vere in kot taka ju napada »Domovina« — in vse to v eni številki. Go-podjce, tako neumen pa pošten Gorjanec ni, da bi se dal tako vleči za nos. Zato bo najbolje, da go-spodje »Domovinarji« kar nehate s pošiljanjem vašega lista. Mi vas že dobro poznamo, poznamo pa tudi tiste, ki vaše liste čitajo in vidimo, kakšni so. Saj je nekaj takih izgublencev tudi med nami. To vam priznamo. — Toda naročenih »Domovina« pa ni 50, kakor dopisnik v »Domovini« trdi, dasiravno imajo po najboljši »naprednih« hišah kar po dva izvoda. »Slovencev« pa ne prihaja k nam 5 ali 6, ampak vsak dan v raj 14, raje kateri več kot manj, sobotnih številk pa prihaja precejšnje število na posameznike — v zanesu na 20 izvodov, ki so štara vedno vsi razprodani in jih zmanjka. Toliko, da se ugotovi neresnice, ki jo piše »Domovina«. — Zadnje dni so se na naši cesti pojavili delavci, ki s kamenjem zasipujejo jame no sredi ceste in držajo blato. Morda se našim vozovom in čevljem bližajo boljši časi.

ZAPOGE.

(Smrt.)

Dne 22. jan. je umrl v Dornikih krojač Janez Pipan, star šele 49 let, dolgoletni naročnik »Domoljuba« in obinski odbornik SLS. Zapustil je ženo in 8 nepreskrbljenih otrok, najstarejši v 16. letu. S svojim delom jih je preživljal, sedaj so ostali sirote brez skrbnega očeta. Srce pretresujoče je bil njih jok ob pogrebu, nobeno oko pričujočih ni ostalo suho. Saj je bil rajni dober krščanski mož, zvesta blaga duša. Še prejšnjo nedeljo je klečal pred Najsvetejšim pri molitveni uri za moše, a v petek mu je že končala življenje huda pljučnica. Skrbno v strahu božjem je vzgajal svoje otroke, z malim zadovoljen pri nikoli hudo rad, če tudi je bil večkrat v zadregi. V vojni hudo ranjen, se je zavezal in ni pil ne vina ne žganja. Lansko leto si je hudo poškodoval palec na desni roki, da več časa ni mogel delati. Večkrat je jokal ko so jedli, in si ni skoraj upal jesti, češ da jim ne more nič zaslužiti, a pri vsem tem je zaupal v božjo Previdnost in zaupal na božjo pomoč. Zelen si je samo toliko, da bi pošteno preživel in vzgojil svojo družino, zato so ga tako ljubili, zato tako jokajo na njem. Usmiljenja vredna in potrebna dražina! Darove zavija sprejema župni urad Zapoge, pošta Slednik.

Ravno za isto boleznijo je umrl pet dni kasneje dne 27. jan. njegov brat Jožef Pipan, hišar na Terovem, star 59 let. Bil je zadnje noč pri svojem bolnem bratu in pri njegovi smrti, a pet dni kasneje je že šel za njim v večnost. Čudno, v nedeljo 17. jan. sta še oba molila Najsvetejši pri molitveni uri za moše, drug poleg drugega s a klečala v klopi, a sedaj čez 10 dni drug poleg drugega počivata v grobu. Počivajta v miru zvesti duši. Mi pa čujmo in molimo, ker ne vemo ne ure ne dneva smrti.

TOPLICE NA DOLENJSKEM.

(Razno.)

Prav pridni smo Topličani v molčanju; malo pa vseno le gibljemo, čeprav le bolj na tihem.

Za božične praznike so je povrnil iz Amerike taš rojak-misijonar pred. g. P. Anzelin Murn, O. F. M. Prišel je domov, da si malo okrepi svoje telesno zdravje in umiri svojega duha. Res, potreben je mož počitka po truda-polnem delu, saj je iz ljubezni do božjega Zvečičja v svojih misijonih sezidal že dve veliki cerkvi svojim taramom. Pač se lahko veseli mož lepšega plačila pri Bogu. V vinogradu Gospodovem že deluje g. P. 25 let in ta svoj srebrni mašni jubilej je obhajal 31. dec. 1925 v svoji podružnici v Podturnu v razvočnosti svojih dragih staršev, ki so na isti dan obhajali zlati jubilej, 50 letnico, odkar jih veže zakonska vez. Črhari Bog srebrnomašnika, da dočeka z atomatni jubilej, očeta in mater pa, da doživita vsaj še diamantno poroko.

Pa tudi v naših društvih vlada lepo življenje. 24. jan. t. l. nas je Orliški krožek povabil na svojo leto predstavo »Dve mater«. Igra je že sama na sebi lepa, ker so pa dekleta svoje vloge tudi dobro izpeljale, je predstava navzočemu občinstvu zelo ugajala. — Takoj čez teden dni so zopet igrali naši fantje »Orli«. Izbrali so si precej težko igro: »Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta.« Igra je že sama na sebi bolj težka in vrhu tega so bili igralci sami preprosti kmetjski fantje, pa so bile vendar vloge prav vestno izvršene. Da bi le še večkrat mladira nam pokazala, kaj se lepšega nauči v mali društveni dvorani.

Topličan.

ZGORNJI TUHINJ.

(Vesele in žalostne novice.)

Na Svecnico sta imela tu zlato poroko Blaž in Marija Droc, p. d. Jerraj iz Zg. Tuhinja. Spremilo ju je v cerkev kakih 50 svatov in pa moška in ženska Mar. družba, ker sta zlati ženin in zlata nevesta že okrog 25 let člana Mar. družbe. Bil je ta dan tudi ženinov rojstni dan; izpolnil je 84 let, nevesta jih bo pa letos 73, pa sta oba še čvrsta in zdrava. Kot posebnost bode omenjeno še to, da je bila na tej svatbi za »teto« Urša Hribar, ki je že v 90. letu! — Dne 24. januarja t. l. so našli v postelji mrtvo tukajšnji trgovko in gostilničarko Johano Hribar, p. d. Mežnarjevo. Mrtvoud je končal njeno življenje v 49. letu njene starosti. Bila je splošno priljubljena. Nepreviden je umrl dne 28. novembra 1925 tudi dobri in skrbni gospodar Franc Hribar, »Trebušak« iz Golice. Tisti dan je prav snežilo, pa je kljub mrazu ves dan v planini les spravljaj, zvečer na poti proti domu mu je pa slabo prišlo, zgrudil se je in so mrtvega pripeljali domov. — Planino in zimo bo dobro spomnil tudi Leopold Žavbi, ki ga je dne 1. decembra 1925 rkel na nogo zadel in mu kost zdrobil, da že dva meseca nikamor ne more. — Čevkev sv. Vida, ki je pogorela 15. maja 1925, je že »popravljena, samo plačava še ni. Eni pravijo: »Kdor je zažgal, tisti naj plača.« — Drugi modrujejo: »Kdor je rekel popraviti, naj pa še plača.« Uspeh bodo imeli pa tisti, ki so sklenili: »Če posamezen pogorelec popravi svojo hišo, pa bi mi vsi skupaj cerkve sv. Vida ne? Vsak naj da, pa bo račun kmalu poravnat.« Tako se govoril

FARA PRI KOSTELU.

(Razno.)

»Prijatelji« našega kat. prosvetnega društva so v 3. letošnje številko Domoljuba spravili doris, s katerim so hoteli pod krinko navidezne hvale smesiti nekatere društvene člane, g. podpredsednika ter društvene igrarice sploh. Toda laž ima kratke noge. Da bi ja bolje držalo in da bi sigurneje premočili urednika, so pod dep.s napisali ime našega vrlega predsednika Ivana Jurkoviča. Podpis je seve potvoren, se pa popolnoma ujema s podpisom nekoga d. ugega, kakor tudi pisava. Laži, škodoželjne ovadbe in celo potvarjanje podpisov so torej orodje ljudi, ki bi radi veljali za najpoštenejše v župniji. — Mislimo, da za take splah ne more biti več mesta v pošteni družbi.

Dekliška Marijina družba je v dneh od 31. januarja do 2. februarja obhajala svojo 252 letnico. V nedeljo ob desetih je bil slovesen shod in pa sprejem v Marijin Vrtec. Nad 70 dečkov in deklic je bilo sprejetih. Gorja gotovih proti ustvanovitvi Mar. Vrtca je bila torej brez uspeha, čast staršem in otrokom. Na Svecnico zjutraj pa je bilo skupno sveto obhajilo za družbo in Vrtec. Obakrat popoldne pa so dekleta zelo dobro uprizorile igro: »Goslarica Naše ljube Gospe« s petjem in deklamacijami.

Začetkom tega meseca je nastopil svojo službo za zdravstveno okrožje Fara zdravnika g. dr. Gregor Fedran. Nastanil se je na Petrini.

LUCE.

(Smrtna kosa.)

Dne 30. m. m. smo k zadnjemu počitku spremili mlado ženo, komaj 30 let staro, Marijo Rose, poročeno Kosmač. Raža Mica je bila 10 let v zakonu, imela pa je med tem osem otrok. Sedem pa jih še živi, med njimi je najstarejši devet let star. Nagrobni govor nad gomilo so imeli g. kaplan Zupančič. Orisali so njeno življenje, kako prijubljena je bila pri sosedah in domačih, kako je svoje otroke moliti učila ter kot prava skrbna mati skrbela za njih častno in večno življenje. Domači pevci so rajni v slovo zapeli še dve žalostinki. Bog raj tolaži žalostnega moža in očeta kot re-dolžne otročaje, rajni pa želimo, da bi jo Bog dal dušni mir in pokoj na veke.

TOMAČEVO PRI LJUBLJANI.

(Razno.)

Nedeljska vprizoritev »Damoklejevega meča« in »Boha iz Kranjca« je uspešla povsem zadovoljivo. Vstopnice so bile vse prodane, dokaz, kako ljudstvo z užitek omprav hlepi po te vrste razvedrilu. Pa tudi igralci v celoti in posamezno zaznamujejo nov in velik napredek v dramski umetnosti. — G. Fr. Radoček je v svojem govoru omenil važnost pevskih društev za ljudsko prosveto in v tolmačenju skupna in oduhuha Grabeža v »Bohu iz Kranjca« pokazal na blagotvorno in resilno zadrudno idejo za slovenstvo, ki je je tako krepko razvil nepozabni naš dr. Krek. Za odhodnice je fantom-novincem priporočil, naj ne pozabljajo, da so ljudje, da so katoličani, in da so Slovenci. Človek, Bog in naroda — to troje naj jim bo v tujini kot pijonirjem nove dobe v Jugoslaviji vedno pred očmi na teški vojaški dolžnosti. — Po prizadevanju bivšega dšce. poslanca g. Dimnika in občinskega odbornika se je občina Jezica, ki pod novim županom g. Severjem prav lepo napreduje, odločila postaviti v Tomačevem in v Jarsku v vsaki vasi po en tako potreben rezervoar. Tudi je že skrajni čas za posipanje občinskih potov, zlasti onih, ki vodijo v mesto. No, pa tudi ta zadeva je v dobrih rokah, ker se za ceste res mnogo prizadeva naš občinski odbornik g. Nace Plavnikov. — Vsem za obeli blagor vaetnim činiteljim vse priznanje in zahvala!

RACNA.

Pretekli teden, 8. februarja smo pokopali Marijo Zajec, p. d. »Zrncevo« matere v visoki starosti 87 let. Pokojna je bila vzor krščanski mater in dobra ter skrbna gospodinja. Bila je najstarejša oseba v župniji in tedna do zadnjega. Lezala je sama en teden na bolniški postelji. Udeležba pri pogrebu je pričala, kako spoštovana in priljubljena je bila pri vseh. Bog ji daj večno plačilo! — Vsem pa, ki so se udeležili pogreba, Bog plačaj!

Številke Družbe sv. Mohorja.

(Sestavil Mohorjan.)

Dne 5. marca je zadnji rok za vpisovanje v Mohorjevo družbo. Kako bo letos? Ali se bo število Mohorjanov obdržalo? Ali ne bi bilo prav, da bi v vsaki župniji vsaj za en odstotek zrastle? Mohorjeva družba je za nas Slovence najvažnejša družba: ž njo kot Slovenci stojimo in pademo. Zastavimo te dni vse svoje moči, da ji ohranimo stare naročnike in ji pridobimo novih, vsaj na vsakih sto ljudi enega novega!

Kako pa je kaj v naši ljubljanski škofiji in po župnijah z Mohorjani? Pogledimo najprej, koliko Mohorjanov pride na vsakih tisoč ljudi v naših dekanijah! Takole se vrste: Dekanija Radovljica ima Mohorjanov — na 1000 ljudi — 62, Kranj 57, Loka 52, ljubljanska okolica 51, Moravče 46, Kamnik 45, Vrhnika 41, Cerknica 39, Smarje 37, mesto Ljubljana 36, Litija 30,6, Trebnje 29,7, Ribnica 29,4, Žužemberk 28, Novomesto 20,6, Leskovec 20,3, Semič 17. — Dolenjska je rodovitnejša od Notranjske, to vsak ve, in imajo torej ljudje nekaj več ko Notranjci, pa vendar izkazuje manj Mohorjanov; odkod to? In ravno vinorodni kraji imajo povprečno najmanj naročnikov. Zakaj, kaj menite?

Pa pustimo to žalostno poglavje in pogledimo, v kakšnem razmerju so posamezne župnije v dekanijah!

V dekaniji Radovljici se župnije, kar se tiče Mohorjanov, takole odlikujejo: si v tej vrsti sledijo: Mošnje in Brezje (štejeemo skupaj, ker nimamo podatkov o številu prebivalcev Brezji samih) 107, Leše 100, Sv. Križ n. Jesenicami 100, Kamna gorica 93, Rateče 90, Koprivnik 89, Bohinjska Bela 85, Kropa 84, Ljubno 83, Radovljica (zdaj seveda kot župnija!) 67, Gorje 64, Breznica 60, Dobrava 58, Begunje 57, Kranjska gora 56, Bled 55, Lesce 54, Dovje 50, Boh. Bistrica 45, Koroska Bela 44, Ovsje 40, (Jesenice, tega velikega industrijskega kraja, letos ni v koledarju.)

Dekanija Kranj: Goriče in Jezerce po 118, Velesovo 110, Lom, Trboje po 85, Mavčiče 82, Križe, Podbrezje, Predvor in Šenturška gora po 80, Trstenik 74, Besnica 70, Naklo 63, Smednik 60, Zapoge 57, Kranj, župnija 51, Predoslje, Duplje po 50, Tržič 48, Šmartin 40, Cerkle 36, Kovor 35, Kokra in Senčur (vštete so tudi vasi: Olševke, Voglje in Stranje) po 20.

Dekanija Loka: Bukovčica 111, Reteče 100, Sv. Lenart 79, Zablatica 78, Dražgoše 66, Davče, Zeleniki po 60, Poljane 58, Stara Loka, Javorje, Lučine, Nova in Stara Oslica ter Zalilog po 50, Selca 47, Škofja Loka 46, Žiri 43, Leskovec 35, Trata in Sorica po 30.

Dekanija Ljubljanska okolica: Črnuče 120 (med vsemi župnijami v škofiji prva!), Ježica 90, Sv. Katarina 70, Šmartin pod Šmarno goro 64, Sora, Sv. Jakob in Zelimlje po 60, St. Vid 57, D. M. v Polju 53, Sostro 50, Vič 48, Brezovica 40, Dobrova 36, Rudnik 35, Tomišelj 30, Ig 28 (dasi je število od lani zrastle za 45!), Preška 26, Golo 5.

Dekanija Moravče: Sv. Helena 93 (čeprav je Mohorjanov za leto 1925 12 manj!), St. Ožbalt 70, Dol 64, Ihan in Peče po 60, Brdo (vštete so tudi St. Vid) 56, Krašnja 47, St. Gotard 44, Blagovica 42, Čemšenik in Izlake 38, Moravče (vštete so vasi: Vrhpolje, Sv. Trojica, Sv. Križ) 34. Tu je treba pripomniti: občina Sp. Koseze dobiva knjige na Brdu, velik del podobne Gor. Koseze pa v Pečah; ako bi se leti vpisali v Moravčah, bi se moravški odstotek seveda znatno zvišal, brdski in peški bi se pač znižala. Sv. Planina 33, Sv. Gora 30, Zlato polje 22, Vače 15, Četnjsice 13.

Dekanija Kamnik: Vranja peč 114, Motnik 100, Mekinje 90, Homec 71, Rova 67, Nevle 64, Tuniče 60, Vodice 50, Dol 46, Zg. Tuhinj 47, Domžale 43, Komenda 40, Kamnik (z Radonjami), Mengeš ter Sp. Tuhinj po 34, Sela 33, Stranje 25, Spitalič 20.

Dekanija Vrhnika: Bevke 92, Zaplana 65, Vrhnika (kot župnija) 58, Črni vrh 56, Horjul in Polhov gradec po 55, St. Jošt 52, Gor. Logatec 47, Dol. Logatec 40, Podlipa 36, Preserje 35, Hotodražica 30, Rovte 25, Borovnica in Rakitna po 17, Vrh 12.

Dekanija Cerknica: Begunje 70, Babno polje 65, Grahevo 50, Planina 49, Unec 47, Stari trg 40, Cerknica 35, Bloke 28, Sv. Trojica 24, Sv. Vid 18 (samo toliko, kljub narastku 20 naročnikov!).

Dekanija Smarje: Višnja gora 58, Stična 42, Polica 40, St. Jurij in Žalina po 34, St. Vid 32, Smarje in Javor po 30, Lipoglav 28, Kopanj 22.

Mesto Ljubljana: Stalna župnija 58, Trnovo 47 Sv. Jakob 40, frančiškanska (s Šiško) 31, Sv. Peter 0.

Dekanija Litija: Litija (trg) 180 (prva v škofiji! Izredna čast!), Javorje 97, Štanga 50, Prežganje 40, St. Lambert 38, Kresnice Svibno po 37, Šmartno (župnija, brez Litije) 31, Dobovec, Janče, Primsko vo po 28, Polšnik, Radeče po 26, St. Jurij pod Kumom 20, Hotič 19, Sava 16, Dole 15, Zagorje 13.

Dekanija Trebnje: St. Lovrenc 47, Mokronog 45, St. Rupert 43 (narastek 116), Mirna 33, Čatež 29, St. Janž 23, Trebelno 22, Trebnje (kot župnija) 20, Sv. Križ 19, Sv. Trojica 16.

Dekanija Ribnica: Sv. Gregor 90, (prva župnija na Dolenjskem!), Turjak 60, Loški potok 47, Gora 46, Ribnica (kot župnija), Vel. Poljane po 43, Struge 42, Vel. Lašče, Sodražica po 33, Dolenja vas 31, Rob 30, Dobropolje, Škocijan 20, Draga 14, (v župniji je precej Kočevarjev!).

Dekanija Žužemberk: Dobrnič 43, Zagradec 34, Krka 32, Sela 10, Žužemberk (kot župnija) 30, Ambrus 29, Ajdovec 22, Šmihel 10, Hinje 8.

Dekanija Novo mesto: Novo mesto (kot župnija) 64, Soteska 54, St. Peter 39, Vavta vas 31, Mirna peč 27, Šmihel 28, Brusnice, Podgrad po 23, Bela cerkev 20,

BUDILKE F. ČUDEN Prešernova ul. 1

Prečina 18, Toplice 17, Smarjeta 12, Stopiče 10.

Dekanija Leskovec: Krško 56, Sv. Duh 40, Kostanjevica 31, Bučka 27, Boštanj 23, Cerkle 19, Leskovec 17, Studenec 12, Čatež 11, Vel. Dolina 10, Škocijan 9, St. Jernej 8 (pa tako znamenita župnija!).

Dekanija Semič: Metlika 34, Radovica 27, Adlešiči 18, Črnomelj 17, Semič, Stari trg po 15, Suhor 13, Podzemelj 12, Vinica 9, Dragatuš, Sinji vrh po 8.

Ponovno opozarjamo, da te številke pomenijo za vsakih tisoč ljudi v fari.

Ali ste že obnovili naročnino na Mohorjevo družbo? Samo še 14 dni vpisujejo! Kateri cilj ima Mohorjeva družba? Ta, da bi prišla prav v vsako rodino. Če šteje mo na rodno deset glav, bi morala v vsaki župniji biti 10 odstotkov Mohorjanov. Kje smo še! Na delo! Odseki izobraževalnih društev, ali ste že imeli sejo za Mohorjevo družbo? Ali imate v vsaki vasi poverjenika, ki gre od hiše do hiše in nabira Mohorjane? Starši! Tistih 20 Din, ki jih daste za Mohorjeve knjige, bo vašim otrokom prineslo bogate obresti. Mohorjeva knjiga mlade ljudi izobrazuje in jih dela plemenite.

n Orlovski odsek v Dravljah priredi v nedeljo 21. februarja 1926 v društveni dvorani ob 7. uri zvečer televodno akademijo z bogatim spredom. Prijatelji orlovske misli vljudno vabljeni. Bog živi!

n Ljudski oder v Ljubljani ponovi v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 4. uri popoldne na splešno željo občestva »Številke gospe Režmarinice«, veseligrs s petjem v petih dejanjih. Igra se bo ponovila popoldne, da bo imelo priliko tudi občinstvo iz oddice si ogledati to velesnimivo in humorja polno igro, ki je imela uspeh, kakor le je malo katere druga igra. Igra je zelo primerna tudi za podeželske odre.

n Ljudski oder v Ljubljani izdaja društvom, odsekom itd. tiskane brošure, v katerih se nahaja seznam vseh iger, ki jih ima v arhivu in ki jih izposojuje. Cena brošure 5 Din.

n Skupina strokovne zveze varniškega delavstva v Lescah, priredi v nedeljo 21 t. m. ob pol štirih popoldne v Ljudskem domu v Radovljici »Dimež, strah kranjske dežele«, igro s petjem v šestih slikah. — Spisal A. C. Danilo.

Meh za smeh.

Suhemu gospodu Južičini, katerega noge so se odlikovale po veliki suhoti, je stopil nekdo v drenju na nogo. Gospod Južičina se je takoj zadril: »Glejte kam stopate, ali mislite, da sem noge ukradel?«
»O tem sem prepričan, da ne, ker če bi jih ukradli, bi si izbrali gotovo par bolj-ših,« mu je zabrusil hudomušnež.

Kovaškega vajenca poštenih staršev sprejme takoj Kuhar Franc, kovač, p. Dol pri Ljubljani.

MLIN! Cerkveno predstojništvo v St. Jerneju bo ves prenovljeni mlin na turbinski pogon s 4 kamni oddalo v najem na javni dražbi dne 23. februarja ob 9. uri. Cerkv. predstoj.

Ložar & Bizjak Ljubljana sv. Petra cesta 20

Prečistiti duhovščini in bogoslovcem priporočata vsakovrstne ovrtnike, pralne in celulozne, šmiseto in druge potrebščine.

Specijalni salon za izdelovanje talarjev, promenadnih, salonskih oblek in površnikov. Vedno v zalogi angleško in češko suknjo! — Točna postrežba! — Konkurenčne cene! Dobavlja tudi na obroke!

Trinajsto poglavje.

Gostilna »Pri rdečem rakcu.«

Šli so, šli in šli in končno prišli proti večeru do smrti utrjeni pred gostilno »Pri rdečem rakcu.«

»Ustavimo se malo tu,« je rekla Lisica, — samo toliko, da zavžijemo kaj malega in se kako urico odpočijemo. Okoli polnoči pa odrinemo, da pridemo do zere na Polje čud.«

Vstopivši v gostilno, so sedli vsi trije za mizo, a noben izmed njih ni imel pravega teka.

Ubogi maček, ki se je čutil želodčno težko nerazpoloženega, ni mogel užiti drugega kot petintrideset trlj s paradižnikovo omako in štiri porejke vampov s parmezanom, in ker se mu vampi niso zdeli dovolj zabeljeni, je naročil še trikrat masla in nari-bonca sira.

Oni, ki je najmanj jedel, je bil Storžek.

Lisica bi rada požrla kaj na meh odrtega, a ker ji je zdravnik predpisal čim večjo zdržnost v jedi, se je morala zadovoljiti z okusno pripravljenim zajcem, elpo obloženim z mastnimi kapuni in mladimi petelinčki. Po zajcu si je dala prinesiti, da bi si popravila tek, še rešitico prepelice, jerebice, kunčkov, žab, kuščaric in paradiškega grozdja; potem ni marala več. Imela je tak gnus pred jedjo — je rekla — da ni mogla ničesar več približati ustom.

Oni, ki je najmanj jedel, je bil Storžek. Naročil je krehlj — oreha in prozoren kruh in šo je na krožnik vse pustil. Ubogi otrok je mislil venomer na Polje čud in je čutil naprej neprebavljivost ob številu obljubljenih zlatih novic.

Ko so povečerjali, je rekla Lisica krčmarju:

»Dajte nam dve lepi sobi, eno za gospoda Storžeka, eno pa zame in mojega tovariša. Preden odrinemo, malo pozvončkljamo. Skrbite tedaj, da nas o polnoči zbudite, ker moramo naprej!...«

»Že prav gospodje, bodite brez skrbi!« je zagotovil krčmar in pomignil Lisici in Mačku, kot bi hotel reči: »Saj nimam zeljnate glave, se mže razumeti!...«

Toliko, da se je spravil Storžek v posteljo, je že zaspal ko čok in začel sanjati. Sanjalo se mu je, da je

sredi velikega polja i npolje je bilo polno dreve, obloženih z grozdi, in grozdi so bili natrpani z zlatniki, ki so se zibajoč v vetru oglašali cin, cin, cin... kot bi hoteli reči: »Kdor nas hoče, pa nas utrgaj!...« Ko je bilo najlepše, to je ko je iztegnil Storžek reko, da bi utrgal svetle zlatnike in jih spravil v žep, ga je nenadoma vzbudilo silno trkanje pv vratih.

Bil je krčmar, ki je prišel povedat, da je polnoč odbilo.

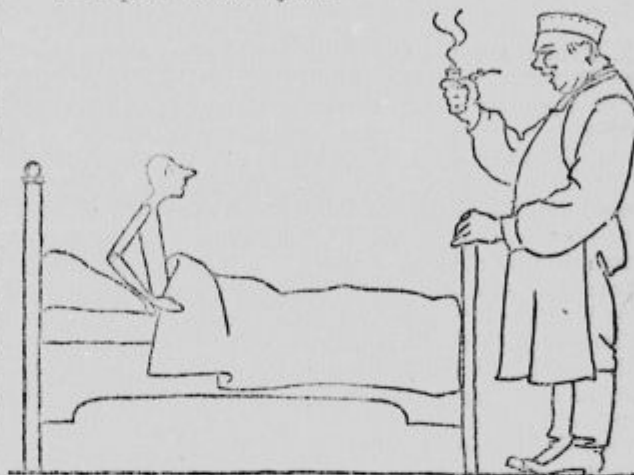
»Ali sta moja tovariša že na nogah?« je prašal dondek.

»Pa kako! Dve uri je že, odkar sta odšla.«

»Zakaj pa tako hitro?«

»Maček je dobil brzjavko, da je njegov starejši mucek bolan na krempljih in je nevarnost za življenje.«

»Sta plačala večerjo?«

»Dve uri je že, odkar sta odšla.«

»Kaj vendar mislite? Prelepo vzgojena sta, da bi tako grdo žalila vaše visoko blagorodje.«

»Škoda, taka žalitev bi mi bila všeč!« je rekel Storžek in se popraskal ob sencih. Potem je prašal:

»Ali sta povedala dobra moja prijatelja, kje me počakata?«

»Na Polju čud proti jutru, ko se bo zoril dan.«

Storžek je plačal en zlat za svojo večerjo in za večerjo svojih tovarišev in potem odšel.

Odšel — bolje bi se reklo odtaval, ker zunaj je bila tema tako temna, da se ni videlo ne za korak ne za pod nikamor. Okoli po polji ni bilo slišati ničesar, še list se ni gnil. Samo neki nočni ptiči so letali čez cesto z ene meje na drugo in se zalotili s perotnicami v Storžkov nos. Storžek je prestrašen odskočil in zakričal: »Kdo hodi tod?« in odmev z bližnjih gričev je oddaleč ponovil: »Kdo hodi tod? Kdo hodi tod? Kdo hodi tod?...«

Ko je Storžek tako hodil, je zapazil na nekem šteru majhno živalco, ki je izžarevala medlotemno luč ko nočen alučca izaa prosojnega porcelanastega senčnika.

»Kdo si?« je vprašal Storžek.

»Senca Murna Marnjača sem.« je odgovorila živalca s slabotnim glaskom, ki se je dojmil, da prihaja z onega sveta.

»Zaj mi pa hočeš?« je vprašal Storžek.

»Dober svet ti dam. Vrne se hitro in nesi štiri zlatniki, ki so ti ostali, ubogemu očku, ki joče in obupuje, ker si zginil ko kafr.«

»Jutri bo moj očka velik gospod, ker ti štirje zlatniki jih obrodijo dva tisoč.«

»Ne zanašaj se, otrok moj, na one, ki obljublajo, da te napravijo bogatega kar čez noč! Navadno so ali malnjeni ali sleparji. Poslušaj mene in se vrni!«

»Nak, rajši grem naprej!«

»Ura je že pozna!...«

Razno.

Na goro Everest! Današ teden sta se vrnili v besedilo z gornjim naslovom dva penot; prvi, da je Callizo prišel okoli 1200 metrov visoko, drugi pa, da je prišel Cobham pri naskoku na gorovje Himalaja samo 600 metrov visoko. To se mora popraviti tako, da je prišel Callizo do višine 12.000 m (natančno 12.065 m), in pa, da je dosegel Cobham višino 6000 metrov. Za Callizovo podjetje bodo zgradili poseben aeroplan, tak, ki bo moral računati zlasti s silno razredčenim zrakom v enih velikih višinah. Seveda bosta morala Callizo in njegov monter imeti s seboj aparate za umetno dihanje. Da bi na Everestu pristal, na to Callizo niti ne misli ne; pač pa hoče leteti čez in spustiti dol na vrh francosko zastavo. Kajti, tudi če bi se mogel na vrh spustiti, bi se ne mogel spet dvigniti, tako rečeno je zrak tam gori. Mi seveda tudi o tem dvomimo, da bi sploh mogel priplavati nad vrh.

Lep koncert. Gospod pride prepoznal h koncertu. Hoče v dvorano, vratar ga pa ne pusti noter in mu noče odpreti. »Zakaj mi ne odprete?«, vpraša gospod. »Zato, če dvorano odprem, bodo vsi ven ušli.«

Najdaljša telefonska zveza na svetu. Z letošnjim letom so odprli v Ameriki najdaljšo telefonsko zvezo na svetu, in sicer med ameriškim mestoma Newyork in pa Chicago. Dolžina znaša celih 1386 km. Od Ljubljane do Trsta znaša zračna črta 73 km, cesta je pa 145 km dolga. Večina telefona, 1154 km, gre nadzemno, in samo 232 kilometrov podzemno. Za nadzemno napeljavo je bilo treba 36.000 siebrov. Z delom so začeli že pred sedmimi leti. V ovoj je 750 žil. 250 žil je namenjenih za telefonski razgovor, 500 žil je pa za brzjavke.

Močni ljudje. V Parizu živi 23 let star atlet, ki se piše Rigoulot (izgovor: rigulot). Z eno roko je potegnil 101 kg kvišku nad glavo, z obema rokama 130 kg; na prsi dejal in kvišku sunil je z obema rokama 165 in pol kilograma, od tal je pa dvignil 282 kg in se je z njimi zavrnil.

Oče in snubač. »Vas bom že naučil, da boste moji hčerki mešali glavo!« je vpil razljučen oče. »Prosim vas za to, jaz namreč pri nji nič ne opravičim,« je bil skromen odgovor.

»Nič ne de, naprej grem.«
 »Noč je temna...«
 »Kaj mi mar, naprej grem.«
 »Pot je nevarna...«
 »Naj bo, naprej pa le grem!«
 »Zapomni si: otroci, ki delajo vse po svoji imami glavi, se prej ali slej kesajo.«
 »Slabe marnje! Lahko noč, Murn!«
 »Lahko noč, Storžek, in Bog te obvaruj vsega zlega in roparjev!«

Komaj je Murn Marnjač izrekel te besede, je splahnel ko luč, ki jo upihneš, in cesta je bila še bolj temna kakor prej.

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

Nekega dne se ga je nenadoma polotil strah, kaj bi se zgodilo, če bi se skrivnost izvedela, in je še povečal njegovo nevoljo. Spomnil se je lastnih besed, ki jih je govoril očetu:

»Pred našimi očmi nam bodo požgali hišo in nas vse postrelili.«

Ali bodo? Gotovo bodo in nihče si ne bo delal stvari zaradi tega. Če si začne naokrog šepetati, da hiši Edmonda Connorsa redili, oblačili, hranili Dalyjevega otroka, ni njihovo življenje niti trenutek več varno. Pet milj naokrog je bilo sto ničvrednežev, ki bodo zažgali hišo z njimi vred. Da! Toda kako odpomoči? Stvar komurkoli odkriti, bi pomenilo nesrečo. Lahko bi jo opravičeval kot blazno domišljijo svojega očeta, toda kdo mu bo verjel? Vrhutega ga je prisega, ki jo je prisegel ono znamenito noč pod zvezdnatim nebom! Ne, tu očitvidno ni moči kaj drugega storiti kot počakati, da se stvari same razvijejo.

In tako so minevala leta, otrok pa je vedno bolj pripravljen k sreči matere, sester in bratov. Glenanaar, toda najbolj h globokemu, nežnemu sreči Edmonda Connorsa samega. Edini Donal je bil otroku ravnodušen, če ne nasproten. Zdelo se je, da njegovi duši vedno plavaje krog nje megle bližajočega se razkritja. Ona je postajala ljubeč, prikupljiv otrok, kakor bi vsako leto pridevalo novih čarov njenih lepoti. Prav nič ni bila podobna svoji materi, ki je bila temna, blede polti, medtem ko je Nodlag imela nenavadno bel obraz, velike, nedolžne, plave oči in zelo bogate plave lase, ki so ji padali na oči in lica, ko je tekala po dvorišču ali preko polj ali kadar je lehketno skakala preko potoka, ki se je vil po dolini pod gospodarstvom. Imela je čudno navado, da je, kadar je bila sama in je ni nihče opazoval, čisto nenadno obstala, čakajoč in prisluškujoč, kakor bi slišala kak glas iz daljave in bi čakala, da, da se še enkrat ponovi in se tako prepriča, da se ni zmotila. Pri takih prilikah je nagnila glavo nalahko ohraniti svojo lastno pozornost; po kratkem presledku pa je, kakor bi se zmotila, znova veselo skakala okrog. To razpoloženje se je je lotevalo ob vsakem času, in čim starejša je postajala, tembolj je raslo, tako zelo, da se je celo pri obedu izpozabljala in večkrat obstala, da prisluškuje čudnemu glasu. Če je skakala preko potoka ali plesala v jarek, je ravnatoko včasih nepremično obstala za trenutek, se nagnila in prisluškovala in nato znova razposajeno skakala kot prej. Ščasoma so zabili to posebnost opaziti in jo izpraševati.

»Kaj je, Nodlag? Kaj slišiš?« jo je izpraševala mati.

In Nodlag se je presenečena nasmejala, se nasmejala in rekla:

»Ah nič, mama. Ničesar ne slišim.«

Toda to je vzbudilo mnogovrstna domnevanja,

splošno so si pa razlagali tako, da je to njena brezsrčna mati, ki se v daljavi kesa in kliče, kliče po svojem zapuščenem otroku.

Tudi nasproti starcu — svojemu zaščitniku in prijatelju, kakor je nezavestno čutila — se ni izražala jasneje. Ko je stopila v razumna leta, ga je spremljala na njegovih pohodih po gorah in po dolinah. Navadno ga je izpreletelo neobičajno prijetno čuvstvo, kadar jo je dvignil preko potoka ali preko ograje ali kadar jo je vzel na svoje močne roke ter jo nesel nekaj časa preko vlažnega mahovja ali močvirja ali preko kake izmed onih globokih zasek, ki so si jih bili izsekali hudobniki v mehke, kremenatemu peščenju. Nekoč se jo je drznil malo natančneje izpraševati, kaj čaka in posluša, kadar se je polasti ono čudno razpoloženje.

»Ah nič, očka. Mislim samo, da nekdo kliče.«

»Ali je bilo podobno glasu, kakor kličejo hlapce k obedu, ljubček?«

»Da, očka.«

»Ali pa je bilo morda podobno glasu, kakor kličejo za kravami?«

»Da, očka.«

»Ali morebiti zvonu, ki kliče k maši v nedeljo zjutraj?«

»Da, očka. Bim-bam, bim-bam in bo-o-o-m!« kakor je poslušala posnemati glas zvona.

In ker je vse to bilo zelo nejasno in so vedeli potem ravnatoliko kot prej, so jo nehali izpraševati, toda v tem so se strinjali, da je čuden otrok, kolikor je je.

V letu, ko je bila Nodlag stara osem let in se je že prištevila med one, ki znajo razločevati dobro od hudega, je nekega dne v zgodnji spomladni prišel v hišo Edmonda Connorsa gospod, ki je imel lovsko pravico na gorah. Imel je sročen dan, kajti z ramo mu je viselo mnogo divjih ptic in zdel se je utrujen. Nasprotje med gospodo in kmeti se je bilo nekoliko pogoje in v okolici so zavladale boljše razmere. Tako je bil »stoisočkrat pozdravljen« in je sprejel svoj kozarec mleka, kateremu so primešali malo žganja, tako ponižno in hvaležno, kolikor je bilo mogoče. Prišlo je položil v kot, sedel na stannati stol in počasi srkal mleko iz kozarca. Ko se je že pripravil k odhodu, se je začel nemirno ozirati po sobi in skozi kuhinjo proti vratom dvojne spalnice ter je slednjič dehal:

»Slišal sem — da mimogrede povem — da imate tukaj ne navadno lepega otroka, malo najdenko?«

»Da.« je odgovoril stariček nekoliko v skrbeh, kajti nehote se je bal gospode in je vedno slutil tudi pod najprijaznejšo zunanostjo nevarne in sovražne namene. »Ali je Nodlag tukaj, Joan?« je vprašal svojo najstarejšo hčer.

»Ni je.« je odgovorila Joan. »Z Jerryjem je odšla dol v kovačnico.«

»Dobro in plemenito ste ravnali.« je rekel gost, »da ste sprejeli tako siroto brez doma in da ste vkljub svoji lastni družini trošili še zanjo.«

»Kar se tega tiče.« je dejal stariček, skrbno opazujoč gospoda s svojimi krotkimi, plavimi očmi, »nam ta stvarca ne dela nobenih stroškov. Ena usta več ali manj, to nič ne de.«

»Pa bo zrastle in bo kmalu veliko deklet.« je odvrnil gost. »In tedaj pridejo odgovornosti, katere bi malokdo hotel nositi razen Vas.«

»Kadar zraste — Bog jo blagoslovi! — nam bo gotovo tudi pomagala; dekleta nas bodo itak zapustila druga za drugo, mi pa bomo potrebovali ženske v hiši.«

»Res je. Slišal sem, da se bo ena izmed Vaših hčer omožila za mladega Burkea.«

»Milostljivi gospod, Vi ste pobrali že vse čenče po župniji. Mislim, da veste samo za najboljša skrivališča kljunačev ali deževnikov.« se je milo ponorčeval Edmond Connors

Migljaj. »Gospodič, danes ponoči se mi je sanjalo, da sem Vas vprašal, če bi hoteli biti moja žena. Kaj neki to pomeni?« — »To pomeni, da ste v spanju bolj pametni kakor pa te bдите.«

Pozabljeni profesor. Na policijo pride profesor in reče uradniku: »Ali si spomniš, da sem bil pred pol ure tukaj zaradi kovčega, ki sem ga v tramvaju pozabil?« — »Da, se spomnim. No, in po kaj ste prišli sedaj?« — »Takrat, ko ste mi dali kovčeg nazaj, sem pa dežnik tukaj pozabil.«

Dobro poklic. Vrtarja nekje velike gostilne v Parizu so vprašali, koliko zasluži. Dela ni imel drugega, kakor da je razdel dežnik, če so se gostje pripeljali v avto, in jih je spomnil do vrat. Vrtar je priznal, da zasluži na dan povprečno 640 dinarjev. Vrtar seveda ne zasluži nič, če ni ne dežuje, pa zato dežuje toliko več, da pride na dan omenjena vsota slo-paj.

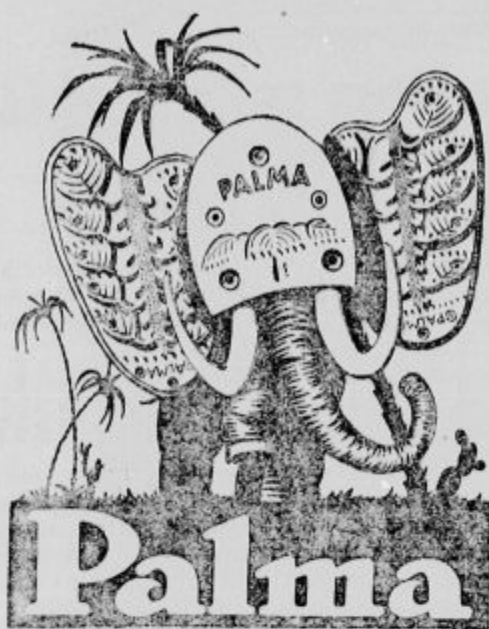
Prak ali salondna obleka. Kristijan in Ed go-sla po cesti. Ed reče Kristijanu: »Vi, jaz se bom dal krstiti. Ali naj vzamem h krsto irak ali salondno obleko?« — »Ne vem ti svetovati, odve-ne znanec, amp kristjani smo pri krstu zmeraj v plenikah.«

Ljubimiva žena. »Vi ste torej na glavi malo razbili dežnik? Kaj more-te k temu pripomočiti?« — »Slišal je bil to, gospod stariček.« — »Kako to, slišaj?« — »Saj vedno ni mogel biti moj us-men, da bi dežnik raz-bil.«

Stava. V Parizu sta napravila dva Ameri-kanca kaj čudno stvar. Eden je dejal, da se bo postavil na najbolj ob-ljudeno ulico, todaj ko bitijo ljudje v trgovine, urade itd., in da bo delil bankovce po 10 centov, po naše 21 dinarjev. Re-kel je, da nihče teh ban-kovcev ne bo hotel vzeti, in če bi kdo kakega vzeti, in ga bo takoj vrnil na tla, misleč, da so to su-ma reklame. Ameri-kanec je stavo dobil. Samo dva sta bankovce vzela: drugi ga ali sploh niso hoteli vzeti, ali po so ga vzeli, ga pozorno pogle-dali in ga vrli proč. Omenimo tudi, da na francoskem 20 dinarjev veliko več zaleže kakor pri nas.

Narebe. V mestu Li-verno v Italiji je bil na-bor in so našli pri ne-kem naborniku srce na desni strani, petra pa na levi.

Ali n ž kupil srečke Orlivskega stadiona

Trpečni **PALMA**-kaučuk pete in podplati so napravljeni iz najboljših surovine, varujejo Vaše obuvalo, so trikrat trpežnejši kot usnje in Vam omogočajo elastično hojo. — Ni razkošje, ampak neobhodna potreba vsakega človeka.

Rodbina se išče

s 4 do 5 DELAVSKIH MOČI
za samostojno poselstvo. Stanovanje, drva, mleko in zemlja; plača po dogovoru. — Uprava graščine LEMBERG pri Dobrni. 1017

Učenec za mesarsko obrt se sprejme z ljud. šol. izobrazbo, poštenih staršev in lepega vedenja. — Zglasiti se je takoj pri **ANTONU BULČ**, mesar v Mokronogu. 1013

Zlatnik v ZLATOROG terpentinovem milu so našle dalje: Matilda Kugler, Zagreb, Viljemina Kopač, Žiri in Marija Ogrin, Verd. — Posebno srečo pa je imel šofer pivovarne »Union« v Ljubljani, Franjo Hudovernik, ki je našel kar zaporedoma dva zlatnika.

Učenca sprejemem za mizarsko obrt. — Franc **BERLIČ**, Dravljice št. 87, pošta Šent Vid nad Ljubljano. 916

Učenca za čevljarstvo obrt takoj sprejme Luka Omahna, č. moj., Hrib 19 p. Lukovici.

Čevljarški vajenec in spreten pomočnik se takoj sprejmeta v stalno mesto z vso oskrbo. Vajenec le tisti, ki ima v resnici veselje do obrti in dobra spričevala. **Franc Travnik**, Trebnje, Dol. 1002

A 143/17/33

Dražbeni oklic.

Dne 23. marca 1926 ob treh popoldne se vrši v št. Vidu pri Stični št. 53 prostovoljna JAVNA DRAŽBA nepremičnin zemljišča, vložek št. 84, kat. obč. št. Vid, ki obsega parcelo št. 32, to je HIŠO št. 53. — Pritiklin ni. — Najmanjši ponudek znaša 10.000 Din.

OKR. SODIŠČE V VIŠNJI GORI, ODD. I,
dne 11. februarja 1926.

Kdor rabi

**zanesljivo sveža in
z največjo kaljivostjo**

**zelenjadna, cvetlična in
poljska semena**, naj se za-
upno obrne osebno ali pismeno
na Razpošiljalnico

Josip Gagel, Ljubljana
Sv. Petra cesta 7 (Hotel Lloyd)

Zahtevajte cenik!

Navijalni stroj se ugodno proda zaradi pomanjkanja prostora, za motor. pogon in pogon na nogo, ter tudi več ple-
tilnih STROJEV od št. 5—10 in široko 20—45 cm.
— Naslov pove uprava »Domoljuba« pod št. 1011.

Redka prilika! šivalni STROJI

po lastni ceni. Kdor si želi katerega nabaviti, naj si jih ogleda. Zaloga ne bo trajala dolgo. Po do-
govoru tudi na OBROKE!

JOS. ŠELOVIN - ČUDEN

LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obretnuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogo-
voru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred
vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo
in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **ne-
omejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega več-
kratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 300 milijonov kron.

LATNIKI v milu „GAZELA“

Da se cenjenim odjemalcem našega priznanega mila »GAZELA« oddolžimo, smo se odločili, da jih za njihovo dolgoletno naklonjenost tudi primerno nagradimo. Z ozirom na to smo sklenili, da bomo od sedaj naprej na vsakih 1000 kosov našega mila (vseh vrst, ki ga izdelujemo)

vtisnili v en kos mila po 1 zlatnik

Milo »GAZELA« zavzema vsled svoje izborne kakovosti vsekakor prvo mesto med sorodnimi izdelki. Izdelano je iz najboljših surovin, ki tkaninam ne škodujejo. Daje takoj zelo obilno peno, ki nesnago razkroji in temeljito odloči od tkanine, tako da je močno mencanje popolnoma odveč. Ako se z našim milom namilano perilo nato prekuha v vroči vodi ter temeljito spere v čisti vodi, zadobi naravnost snežno belino in jako prijeten vonj po svežosti. Jasno je torej, da z našim milom zelo mnogo prihranite pri pranju in zdravljenju, poleg tega Vam je pa mogoče sreča tudi toliko naklonjena, da dobite v kupljenem kosu še 1 zlatnik povrhu.

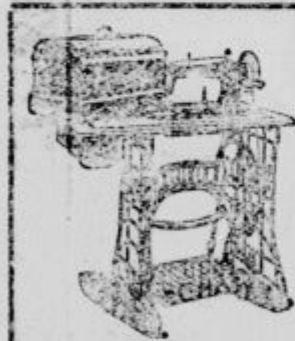
Zahtevajte torej pri Vašem trgovcu

samo prvovrstno in pravo milo „GAZELA“

Najuspešnejše sredstvo za rezo domače živine je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebilitv in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevila zahvalna pisma! Cena: 5 skat 46 Din, 10 skat 80 Din. LEKARNA TRNECZY (zrav. rotožna), Ljubljana, Mestni trg 4

Najpopolnejši STOEWER šivalni stroji

za šivanje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

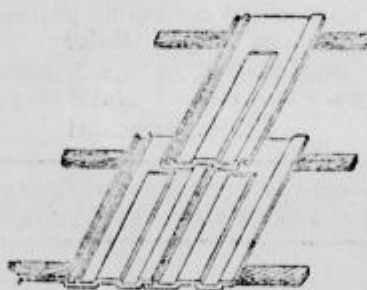
Prebrati si nabavite stroji, ogledati si to izredno pri trdnosti.

L. Baraga,

Ljubljana

Selenburg, ul. št. 11.

Brezplačen pouk. 15 letno jamstvo.

Najtrpežnejše strešno kritje!

— Združene opekarnice d. d. Ljubljana —
Miklošičeva cesta 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množici, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor bobrovec (biber) in

* * zidno opeko * *

Na željo se pošlje takoj opis in ponudba! Stekleni strešniki stalno na zalogi!

PRODAM 50 kosov BOROVIH DROGOV dolžina 9—12 m. pripravi za napeljavo elektrike ali telefona. — Prodaj tudi LES ZA KOZOLEC. AL. POGACAR, Pristava, Mengeš. 763

ZASTOPNIKA iščemo v vsakem kraju. Pripravno za vsakočr. — Potreben kapital Din 100.—. Lep zaslužek. Ponudbe pod »Postranski zaslužek« na »Propaganda«, rekl. dr. z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7 II.

Dva učenca sprejem takoj za mizarstvo obrt. Jozef Kunčič, mizar, Podgora, št. Vid nad Ljubljano

Prodaja se POSESTVO

(pol grunta) na Roženberku pri št. Rupertu. Obstoja iz hibe in gospodarskih poslopij, vse dobro ohranjeno, ter več parcel vrta, gozda, njiv in travnikov. Oddaljeno je 30 minut od kolodvora Mokronog-Bistrica in blizu fare. Družba bo dne 28. februarja 1926 ob 2 popoldne na licu mesta. Več se izve pri lastnici TEREZIJ STRMOLE na Dol. Jesenicah št. 10 pri št. Rupertu.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzotjav.: Gospobanka.

Račun politnega šekovnega grada za Slovenijo št. 11.54.

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Spiš, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—, višje nad Din 200.000.000.—.

Posluje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v našem ječlenju shranjbe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje ugodno, in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Amerikanski oddelček: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Poblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije